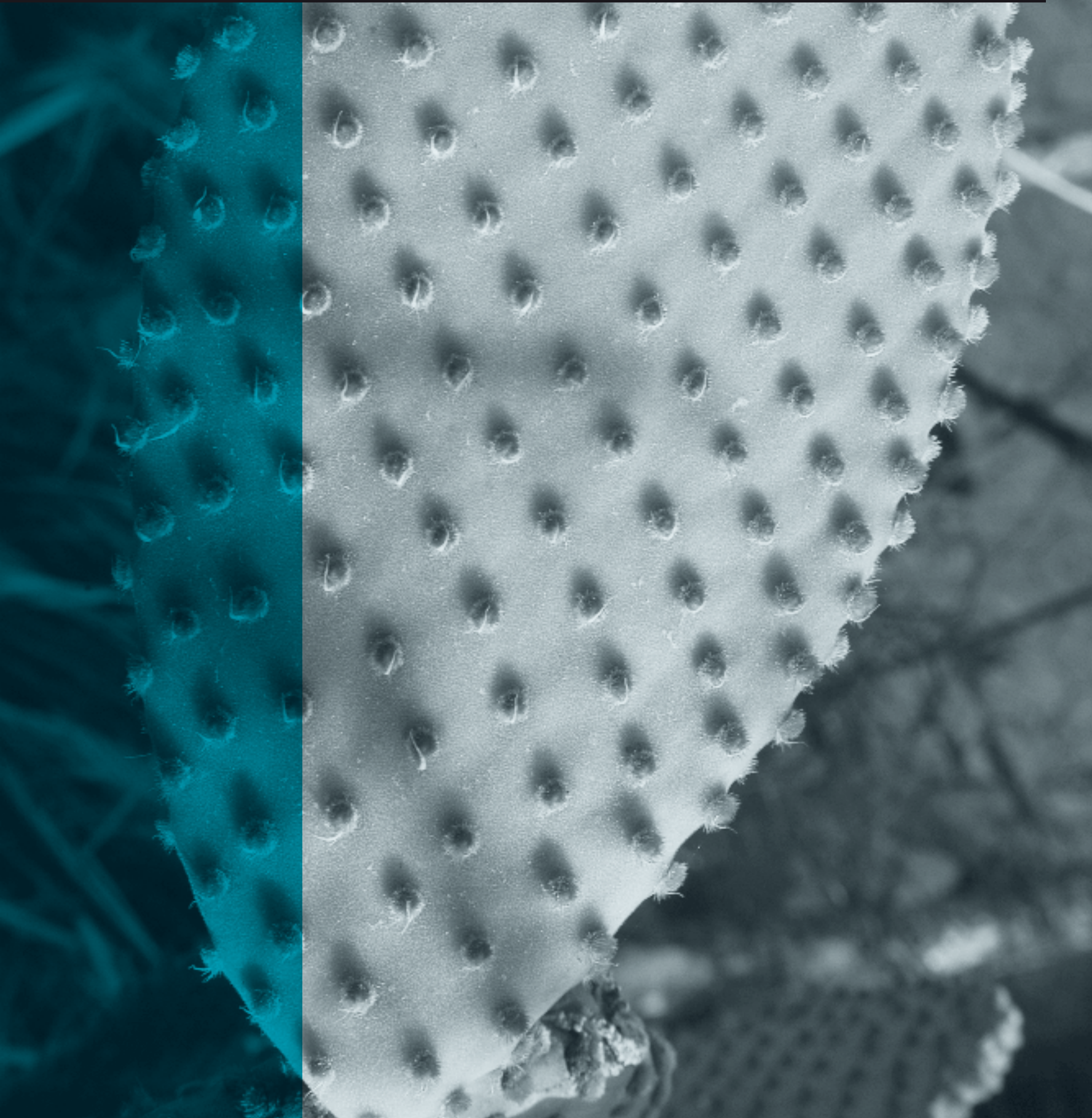

Camí Ral₂₀

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Agost de 2005 número 20 / Butlletí / Full municipal / Programa Festa Major 2005

Ajuntament de Copons

Butlletí informatiu i d'opinió Via de Copons
Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
Àngel Guimerà, 8, 08281 Copons, Anoia, Tel. 938 090 000 Fax: 938 090 013
Correu electrònic: copons@diba.es
Disseny i maquet: ESPAI GRÀFIC, Igualada
Dipòsit legal: B-7571-96
Tiratge: 1.000 exemplars

Publicació periòdica / Distribució gratuïta
Imatge portada: Figura de moro Foto: Abel Echeberria / Arkaitz Olarra
Equip de redacció: Jordi Bertran, Pep Colom, Adela Mas, Xavier Martí, Salvador Liró, Carles Mas, Arantxa Prieto, Núria Pons, Ramon Serra, Daniel Garcia i Toni Marimon.

Sumari

- 3 Editorial
- 4 El molí del Madora
- 5 Homenatge Manresa
- 6 Memòries de Josep Bertran: 2a part
- 8 Arxius, papers i història
- 8 L'Arxiu de Copons
- 9 La rajola dels traginers
- 9 Festa Major d'hivern 2005
- 9 Moltes disfresses per carnestoltes
- 10 Ja fa dies que el bibliobús para a Copons
- 10 Catequesi
- 11 Planta d'arbres
- 11 Flama del canigó
- 12 Atrapats per 25 anys de caramelles
- 12 Macrojocs a Copons'05
- 13 Segon any d'activitats extraescolars
- 13 Camp de treball Copons'05
- 13 Visita del Conseller Bargalló
- 14 5è Concurs Iniciativa Jazz Copons 2005
- 15 El jurat
- 16 Renoms de Copons: El carrer de Pere Palomas
- 17 Renoms de Copons: El carrer del Raval
- 18 Presentació de la plataforma Salvem l'Anoia
- 20 Parcs eòlics, abocadors, pedreres i altres
- 21 Resum de fets, activitats i actes
- 22 Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria
- 23 Un calendari amb set peus
- 24 La Fundació, cosa de tots
- 24 El corredor Verd
- 25 Projecte Global Copons 2015
- 25 Futbol Club Copons
- 26 Són intel·ligents els animals?
- 26 Tots som un número
- 27 KULTURA
- 27 10 anys sense l'Ovidi
- 28 Les meves raons pel no a aquesta Europa
- 28 Gravats
- 29 Parcs eòlics
- 30 El senyor adormit
- 31 Exposició de la masia
- 32 Redescobreix la ruralitat a través d'un Cigronet
- 33 Servei meteorològic
- 34 Plantes silvestres de la nostra comarca
- 35 Els reconeixes?
- 35 Telèfons d'interès
- 36 Arxiu fotogràfic

Millor publicació periòdica d'àmbit local

Millor butlletí municipal de l'any

Els articles publicats a Camí Ral reflecteixen solament l'opinió dels autors, no forçosament la de l'Ajuntament.

Editorial

Aquest any l'estiu arriba amb calor i gens de pluges, hem de prendre consciència del que això significa. La sequera i el perill d'incendis ens ha de fer reflexionar i posar de la nostra part un granet de sorra perquè no vagi a més. Necessitem l'aigua i necessitem la natura, cal tenir cura de l'entorn que cal preservar.

Els humans som depredadors que creiem que tot sorgirà de nou. Malmetent el medi o fent mal ús de l'aigua, esgotem els recursos naturals.

Ja han arribat les mosques, els mosquits, les abelles, les orenetes. Els horts esclaten de colors. Els carrers del poble, amb les veus ressonant als carrers, el passeig del capvespre, les persianes penjades al balcó, els sons, les festes al carrer.

L'estiu convida a passar més hores a l'exterior, les nits fresques i compartir amb els amics llargues xerrades.

El molí del Madora

Anna Micaló i Aumedes, Josep M. Vila i Carabasa, Jordi Amigó i Barbeta
Extret del Quadern Científic i Tècnic de Restauració Monumental, 11
Editat per l'àrea de cooperació de la Diputació de Barcelona

Molí del Madora

RAMON SERRA LLACUNA

Localització: Es troba a la riba esquerra de la Riera Gran, al límit del nucli urbà de Copons. S'hi accedeix des de la Plaça Ramon Godó pels porxos situats a migdia. El portal d'entrada és situat a l'inici del Camí de les Basses.

Tipus de molí: Paperer (segle XVIII), fariner (segle XIX) i de guix (segle XX)

Circuit hidràulic: El molí prenia l'aigua que sortia del molí del Mig. A través d'una mina que discorria per sota del camí de les Basses, l'aigua arribava a la bassa situada al darrere del molí i a casa de cal Madora. La bassa rep, encara avui, una petita quantitat d'aigua que s'aprofita per al reg de l'hort. A través d'un cup, l'aigua passava al carcavà per la canal, on feia moure el rodet, encara existent, i travessava per dins del carcavà el soterrani de Cal Madora. Una vegada fora, l'aigua era conduïda per una mina fins a la Riera Gran.

Descripció de l'edifici: L'edifici forma part, si bé que amb un accés diferenciat, de la casa senyorial de Cal Madora. El molí és situat darrera del cos principal d'aquesta. A la planta soterrània hi ha un gran espai cobert amb una volta, dins del qual, i en un nivell inferior, es troba el carcavà, amb la volta ensorrada en alguns trams. En aquesta sala es veuen tres piques de pedra senceres, d'un metre de llargada, i un parell de piques trencades, que són el testimoni arqueològic del funcionament com a molí paperer de l'edifici. Aquest fa 4,40m d'ample per 14,50m de llarg. La caseta – encara existent – feia 2,50m d'ample per 10m de llarg.

Estat general de conservació: El molí es manté gairebé en la seva totalitat. És el més sencer de tots els molins existents a Copons, perquè conserva tots els elements característics dels molins fariners: biga, arbre, canal, rodet, alçador, carcavà, collferro, joc de moles, farinera, riscle, treuja, estellador i la fusta per facilitar el gir de la mola.

Notícia històrica: La notícia més antiga que coneixem diu que al segle XVI el molí era propietat de la família Carbonell. Pere Carbonell i Benet Carbonell hi treballaren al segle XVII. La primera referència documentada d'aquest molí data del 29 de setembre de 1788, on es diu que era un molí paperer: “Y si algú desvia la aygua dels rechs princi-

pals fent-la anar a la riera o a la balsa del molí paperer, cayga en lo ban de deu sous, y igual pena incorrerà aquell que prívía lo curs de la aygua al temps de regar”. Al segle XVIII consta com a propietari Antoni Carbonell.

Amador Carbonell i Com (en algun lloc diu Tudó), propietari de la finca, el 27 de febrer de 1818 – un dia abans de morir -, atorgà testament on establí hereu dels seus béns el seu fill Josep Carbonell i Carbonell. (De l'anterior amo deriva el renom de Cal Madora, que vol dir l'Amadora, o sigui la vídua, que va continuar les activitats: Isabel Carbonell i Soler). Al Quadern d'Amillament de 1851 figura que Josep Carbonell era anomenat Madora. El 23 de setembre de 1864 morí a Badajoz, a l'edat de 69 anys.

El 13 de juliol de 1868, Josep Miquel i Antònia Carbonell i Segura, fills i hereus de Josep Carbonell i Carbonell, van promoure l'escriptura d'inventari dels béns del seu pare. Els germans van decidir vendre el molí i d'altres finques, el 8 de maig de 1869, a Maria Josefa Estany i Pujol, pel preu de 3.440 escuts, dels quals 2.380 corresponien al molí i a la casa annexa. La compradora havia de reconèixer el dret que tenien diversos particulars de Copons per regar els seus horts amb l'aigua que venia del molí de Josep Carbonell i Sans i encarregar-se d'una causa pia fundada pel reverend Pedro Romeu de Talavera a favor de Rosa Vendrell i Tomàs Llorens.

El 22 de desembre de 1880 tingué lloc la redempció d'un cens de 8 pessetes anuals que pesava sobre la finca. Isidre Tomàs i Brunet arrendà, l'1 de maig de 1886, per 20 anys, una part de la finca on es trobava el molí fariner: “con su rodete, canal, tanca, alsador, árbol, juego de muelas y demás accesorios”.

El 13 de març de 1906, morí a Barcelona Maria Josefa Estany i Pujol, als 60 anys; la seva germana, Maria Estany i Pujo, heretà el molí i el dia 18 d'abril vengué la part de finca que el contenia (arrendada anys abans a Isidre Tomàs i Brunet) a Pere Tomàs i Cortadellas (possiblement fill de l'anterior). Això comportà la segregació del molí, la caseta núm. 7 i la bassa de la casa de cal Madora. Pere Tomàs i Cortadellas era també el llogater del molí del Mig i sabem per declaracions orals del seu nét, Peret Carlos, que molí estava destinat en aquells moments a moldre guix.

El preu de venda va ser de 2.750 pessetes, de les quals foren pagades a l'acte 1.500 i la resta van ser ajornades amb garantia hipotecària. L'adquisició del molí comportava el dret d'utilitzar l'aigua de la bassa que sobrès després de regar l'hort de la finca matriu i diversos deures a favor de la venedora, entre els quals podem destacar el dret d'emprar l'aigua de la bassa, la prohibició de plantar arbres a l'espai d'aquesta (perquè no li traguessin vistes) i la impossibilitat d'instal·lar cap adoberia. El 22 de maig de 1909, Pere Tomàs i Cortadellas – veí del carrer St. Magí 16 – satisfesia a Maria Estany i Pujol la quantitat ajornada de 1.250 pessetes pendents de la compravenda del molí.

L'altre part de la finca – casa de cal Madora – fou heretada després de la mort de Maria Estany i Pujol el 1912 per la seva neboda Teresa Estany i Gimena, qui va casar-se al cap d'uns anys amb Francesc Lacambra i Lacambra, anomenat el 1927 pel rei Alfons XIII comte de Lacambra; posteriorment, la finca fou heretada per Francesc Josep Lacambra, segon comte de Lacambra.

El 10 d'abril de 1929, Juan Vilaplana Casamitjana, pagès i veí dels Prats de Rei, prestà a Pere Tomàs Cortadellas 3.000 pessetes, a raó del 6% anual, mitjançant escriptura d'hipoteca; gràcies a aquest document sabem que la part ocupada del molí va ser valorada en 5.000 pessetes.

L'any 1942 morí Pere Tomàs i Cortadellas i heretà la finca el seu primogènit Ramon Tomàs Roca, que durant la crua postguerra vengué el molí a qui n'havia estat propietari feia anys: la família Estany. La família Tomàs ja havia abandonat feia anys l'explotació del molí de guix i la finca servia de pallissa per criar-hi conills. És curiós que quan feia ja anys que havia deixat de funcionar com a molí de guix, al registre de la propietat encara apareixia descrit com a molí fariner.

Finalment, el 6 de novembre de 1945, Ramon Tomàs Roca vengué el molí a l'Excm. Senyora Teresa Estany Jiménez, comtessa vídua de Lacambra, per 10.000 pessetes; 3.000 es reservaven per liquidar el crèdit hipotecari a favor de Don Juan Vilaplana. El molí quedà reintegrat a la vella finca matriu i a partir d'aleshores el seu destí aniria lligat al de la casa de cal Madora. ■

Homenatge

Elisenda Mercadal Segura

PIERTA SEGURA ABAD

El diumenge 3 d'abril de 2005 l'Ajuntament de Manresa va organitzar un acte de reconeixement històric als soldats que foren inhumats a la fossa militar d'aquesta ciutat, entre els quals s'hi troba el coponenc Alfons Segura i Massana (veure article publicat al Camí Ral número 18).

La cerimònia va tenir lloc al Cementiri de Manresa i va finalitzar amb la descoberta d'una placa en record dels soldats i de totes les víctimes de la Guerra Civil, com es pot llegir en el text que reproduïm íntegrament. ■

EN AQUEST RECINTE REPOSEN LES RESTES MILITARS DE DIVERSES ÈPOQUES DEL SEGLE XX.

PROP DE 300 VAN MORIR DURANT ELS DARRERS MESOS DE LA GUERRA CIVIL (1938-1939). UNA GRAN MAJORIA PERTANYIEN A L'EXÈRCIT DE LA REPÚBLICA.

ERA GENT JOVE QUE CREIEN EN UN PAÍS I EN UNA SOCIETAT MILLORS. UNA GUERRA QUE ELLS NO HAVIEN PROVOCAT ELS VA SEGAR LA VIDA.

MOLTES DE LES SEVES FAMÍLIES HAN IGNORAT DURANT MOLTS ANYS QUE EREN ENTERRATS AQUÍ. D'ALTRES NO HO HAURAN SABUT MAI. EL RÈGIM DEL GENERAL FRANCO NO VA TENIR MAI LA CONSIDERACIÓ DE DONAR AQUESTA INFORMACIÓ ALS VENÇUTS.

ÉS DE JUSTÍCIA HUMANA I UNA EXIGÈNCIA MORAL TENIR-LOS PRESENTS I RECUPERAR LA MEMÒRIA HISTÒRICA.

ÉS PER TOTS AQUESTS MOTIUS QUE LA CIUTAT DE MANRESA DECIDEIX DEDICAR-LOS AQUEST RECORD PERMANENT, QUE VOL FER EXTENSIU A TOTES LES VÍCTIMES DE LA GUERRA DE 1936-1939.

MANRESA, 3 D'ABRIL DE 2005

Memòries de Josep Bertran: 2a part

En Josep Bertran i Rius va néixer a Copons el 1920. Va fer de forner al poble durant molts anys, seguint l’ofici del seu pare, Joan. El forn estava davant de l’actual ajuntament. En Josep, juntament amb altres joves nascuts el 1920, van formar l’anomenada “lleva del biberó”, ja que es van incorporar a les files republicanes l’any 1938 per anar a la guerra quan només tenien 17 anys. A Copons pertanyien a aquesta “quinta” en Benjamí Martí i Closa, en Josep Llacuna i Roca i en Josep Bertran. Després de sobreviure a aquesta guerra, l’any 1973, en Josep se’n va anar a fer de forner a Gelida fins al 14 d’abril de 2000, dia en què va morir.

En Josep va redactar unes memòries de la Guerra Civil Espanyola que va guardar la seva neboda Teresa Closa, on relata amb un realisme impressionant alguns dels episodis que va viure. En la passada edició del Camí Ral vam reproduir de forma íntegra una primera part d’aquestes memòries, tal com en Josep les va redactar. A continuació es reproduceix una segona part.

Memòries de la batalla de l’Ebre

Recordo que la primera vegada que vàrem veure i travessar el riu Ebre, l’any 1938, portàvem una camilla. Jo tenia disset anys i formava part de la 27ena Divisió, 124 Brigada, 496 Batalla, 3a Companyia.

Sortíem del poble de Palma d’Ebre (després d’un bombardeig de nit) i per sobre d’un pont entràrem al poble de Flix. Vam caminar durant tota la nit. A l’endemà, quan es va fer fosc, una altra caminada. Passàrem per “Campusines” direcció a Corbera. Acampàrem molt a prop. Sortia molt fum i es veien moltes cases destrossades. Feia por anar a buscar vi perquè l’artilleria no parava ni de nit ni de dia.

Cada nit travessàvem pel mig el poble de Corbera, molt separats per por a les bombes. Treballàvem fent trinxeres. Una mica més amunt, als camillers ens destinaren a buscar vi o aigua. Portàvem la barra de la camilla plena de cantimplores, amb molta por.

Entràrem en un magatzem sense llum. Faltava una galleda per treure el vi dels cuba i omplir les cantimplores, però en vam trobar una a la cisterna de la casa veïna. També vam caçar una conilla i un sac d’avellanes quan anàvem a buscar vi.

Passats uns dies vam canviar de lloc, direcció Gandesa. Ja molt a prop de les cases fou impossible aixecar el cap una vegada fosc. Ens vam fer enrere amb molta gana, set i el macuto foradat. Feia tres o quatre dies que veïem molts camions que entraven a Gandesa de nit, reforçaren i fortificaren tot el poble.

Nova sortida en direcció al camí de Villalba dels Arts. En l’operació vam perdre alguns companys i altres van caure presoners. A causa del record que sento per la Terra Alta he fet més d’una visita. A partir d’aquí la cosa va fer un canvi pel què fa a l’atac. Cada dia vam ser atacats. Tancs, aviació i artilleria feien grans destrosses. Tiraren molta propaganda. Recordo haver llegit “no teneis puentes, entragaros como han hecho otras unidades vuestras”, “Cara al sol”, “Padre nuestro” i “Credo”.

Vam trobar resistència per tots costats i al final vam canviar de tàctica. Aquells avions bombarders que passaven cada dia cap al riu Ebre deixaren caure la seva mortal càrrega sobre nosaltres i no sobre els ponts. No teníem defensa davant la gran potència d’armes. Durant els dies que vam resistir ho vam passar molt malament. Pràcticament no podíem sortir de dia de les nostres posicions. Arribada la nit - no sé com explicar-ho – senties veus que deien “madre!” o “camillerol!” molt a prop nostre. Els nostres oficials organitzaven la feina: enterrar algun company, repartir munició, anar a buscar aigua on fos i, alhora, acompanyar als cuiners... No sé com tenia tant sentit de l’orientació.

Atac a Corbera

Recordo que fou a la segona quinzena d’agost, jo complia divuit anys, quan va tenir lloc, durant dos o tres dies, un impressionant atac a Corbera. Hi van haver molts morts i ferits. No m’agradava enterrar de nit, tot sol. No goso a explicar detalls, només sé que no podia, amb totes les meves forces, traslladar aquell company, fill de Barcelona,

fins a la petita fossa que hi havia al mig d’una vinya. Un cunyat seu em va preguntar on l’havia enterrat i jo li vaig indicar el lloc.

Abans de canviar de posició, l’oficial i el comisari em proposaren anar a buscar un ferit a la part contrària. Em donarien un mes de permís, però jo no tenia prou valor per fer-ho. Aquella nit canviàrem de lloc. Els dos companys del poble, Llacuna i Benjamí, ens trobarem.

Al fons de la mateixa vinya on vaig enterrar aquell company de Barcelona hi havia una caseta en la qual vivien una parella d’avis, avisats de no sortir de dia. Cap al tard l’avi va sortir a buscar aigua. Pocs passos va poder donar perquè va caure ferit. De nit i amb les camilles vam ser traslladats no sé on.

En el nou combat, segons notícies, aquells companys que es van quedar guardant la possessió, van tenir un trist final. A nosaltres també ens va tocar la nostra part. Mentre estàvem junts el Benjamí i jo, va venir un company de Cardona. Es deia Joan Agut. Estàvem parlant quan de sobte passa un i ens diu: - El Llacuna està colgat -. Vaig sortir a auxiliar-lo i me'l trobo amb la manta al cap, ple de pedres, dins del clot de la trinxera. Tot va ser veure'm, agafar-lo i sortir. Estava desvalgut. El vaig deixar en un lloc més reperat i li digué: - Quan puguis tira avall -. Jo vaig tornar al mateix lloc, però la meva sorpresa fou trobar mal ferit el company Agut. El Benjamí s’encarregà d’avisar el comisari i el tinent. Ell va desaparèixer, el van fer presoner. En sortir de la trinxera em van manar que els acompanyés. Portaven la pistola a la mà. En veure'l tan greu es disposà a disparar per tal que no patís més. Jo, que estava al seu costat i l’apreciava molt (tenia molt bona amistat amb els meus companys de Cardona), per no veure més sang, vaig apartar-me. Fou el comisari, un home aragonès, que digué: - Déjalo, que muera como sea su muerte-. El tinent digué: - Camiller, treu-li la cartera i la cura individual i tapa'l amb la manta.

Tot això passava a ple dia, i quan sortia d’aquell tros de trinxera, no molt apartat, vaig veure uns homes amb les mans enlaire i al seu davant uns altres apuntant amb les seves armes. Vaig trobar el nostre “practicant”, de nom Valldeperes, de professió depenent dels Magatzems Jorba, i li digué el què passava. En comptes de voler marxar corrent va voler continuar curant els cinc ferits que tenia al seu entorn. Un d’ells, de Manresa, vivia al carrer Pujada Roja, tenia una ferida de metralla a l’es-

quena. L’altre portava la mà tallada al canell; li lligàrem dos cordills: un sobre el colze i l’altre sota, per tal d’estrancar-li la sang. Per ordre del “practicant”, el meu ganivet tallà el nervi que unia la mà amb el braç. Em donà la mà., jo la vaig deixar caure, no sabia què fer-ne. Aquest ferit de la mà tallada, mentre el curàvem, estigué dret, sense dir ni piu. Va marxar sol, un home sofert. Tots els altres gemegaven de mal. Aquell ferit de Manresa, agafat a mi, va anar al metge. Durant el camí tots dos teníem set, ho vam passar malament, però en arribar m’ho va agrair molt. Al lloc on estava el metge, de nit, venien ambulàncies a recollir ferits, però les coses van canviar de sobte. L’artilleria va començar a fer destrosses, i les camilles plenes de ferits, “campi qui pugui”. Jo feia un moment que havia fet un cigarret pel tinent de la meva companyia que estava ferit i estirat damunt d’una camilla. Segur que no el va poder disfrutar ni dos minuts. No sé l’estona que durà aquella pluja de metralla. Jo vaig intentar apartar una camilla arrossegant-la sol però de sobte em vaig sentir una forta cremada al cul. Vaig tocar sang als pantalons estripats. El “practicant” m’hi posà una pinzellada de iode i em digué: - tranquil, això no ha estat res -. No sé quin pensament em va passar pel cap que ja m’imaginava a l’hospital.

Al front les posicions no tenien un ordre, era molta la confusió. Travessava un camí dins del bosc i dos “muleros” que portaven munició em van preguntar on es trobava el “mando”. No els vaig poder respondre, jo estava perdut. El coneixia molt i ell a mi, pertanyia a la colla de “Pins del Vallès”, Sant Cugat del Vallès. En aquell moment sentírem el ronc d’avions i li digué: - Aquí al mig amb els “mulos” no estem bé -. No tardaren gaires minuts a caure bombes. Corrents m’estirava un xic més avall, les pedres les vaig sentir passar per tots costats. Una saltà sobre el meu peu; no em va privar de caminar, la ferida em durà molt temps.

Mentre estava estirat esperant que marxés aquell núvol de pols que m’ofegava, va rodolar un home, i sense dir res, se li acut d’una tibada prendre'm de la boca el “biberón” (un tronquet que portava). No m’hi vaig pensar ni un segon, tibada i una altra vegada a la boca. Li vaig preguntar – què ha passat – i em digué molt nerviós que havia vist trossos de “mulo” escampats.

La defensa fallava, sortien banderes de llocs on no t’esperaves. Vam canviar de posició per por de quedar tancats. Uns avions van

començar a disparar les seves metralladores sobre nosaltres. Al meu davant hi tenia el valent “practicant” que deia: - No tingueu por, quiets tots -. No callava. De sobte una bala li travessà la cuixa, no podia donar un pas. – Auxili, traieu-me d’aquí deia el “practicant”, però amb aquella pluja de bales qualsevol el toca. Arribada la calma fou, ben atès.

A la nit ens vam reunir molt poca gent al voltant d’una barraca. De sobte sortiren amb una llanterna el comisari i un oficial. Van mirar la cara de tots i al mirar la meva van dir – “Este es el camillero moreno de la tercera” -. Això fou el primer ensurt, a continuació em van donar l’ordre: - Tens tota la nit de temps per buscar la companyia de Metralladores, no tornis sense ells. Dile al teniente Gamboa – feia el capità – que se retire con todos sus hombres, orden del comisari Badia -. Aquest comisari tenia el “mando” del batalló. Estava ferit però no vaig voler abandonar la lluita. Com que em coneixia i sabia que tenia molt sentit de l’orientació, va confiar que jo podia trobar aquell grup de metralladores. Les meves cames em fallaven, no podia resistir tanta por. Les últimes paraules que digué van ser: - Este no se pierde -. Abans de travessar el tros de bosc ja veia el camp de vinya on durant la tarda s’havia penjat la bandera espanyola. Al tocar els primers ceps vaig tenir molts pensaments. Veia ombres i m’imaginava el meu final. Pel costat i per un camí pedregós vaig continuar baixant. A prop d’unes roques de sobte un crít fluixet: - !Alto, alto! – Vaig contestar no recordo ni com, no veia ningú i la meva primera paraula fou – !camillerol! -. Dos homes es van posar davant meu, al mig d’aquell caminot. Un d’ells digué content – és el camiller de la tercera -. M’havia conegut. El tinent Gamboa va sortir ràpid i em preguntà què passava. Jo li respongué: - De parte del comisario Badia, se retire con todos sus hombres -. No vam perdre ni un minut de temps.

Jo davant i ell amb la pistola a la mà, darrera meu. Vam passar molt a prop dels ceps, entremig de les brosses. No se sentia respirar ni tocar de peus a terra. L’ensurt vingué passat el bosc, entre el lloc on es trobava “la barraca”. Havia desaparegut tot, sense llum, papers per terra, mantes i dues o tres caixes. Ni una ànima. El de la pistola que venia al meu darrere em va preguntar: - Què passa aquí? -. Li vaig dir que no ho sabia. Vam continuar caminant i quan vam trobar unes oliveres vam sentir: - Alto, alto! -. Tot

van ser abraçades pels Metralladores, i a mi ni, una llauna de sardines per sopar. No sabia per què abandonaren “la barraca”. M’explicaren que pel camí que passava per sobre, un grup de soldats preguntaren: - Està aquí el cuarta de navarra o la bandera de Navarra? – . S’havien equivocat de camí, anaven perduts. Nosaltres vam tenir un gran ensurt, cames ajudeu-me, uns amunt i els altres avall. Sort de ser valents.

No vam trigar gaires dies a fer la retirada. El batalló estava desfet. A un dels últims sopars vaig ser convidat. Vaig sentir olor a tiberi i al final vaig trobar el lloc de la caldera. Era propietat del “cos antitancs”. Començaren a repartir i aviat s’adonaren que set o vuit homes els feien companyia. Tot seguit ens van convidar dient: - N’hi ha per a tots -. No teníem ni plat ni cullera. Vaig omplir la tapadora de la caldera amb l’escudella i les mans foren la cullera. Les fulles de cep eren el tovalló.

Vam caminar en direcció a Campusines. Molt a prop d’on es troba l’actual benzineria. Vam baixar sota la carretera, vam deixar la roba i ens van donar roba nova. Feia més de dos mesos que dúiem la mateixa roba sense rentar. Tots aquests tràmits es feien de nit.

Quan vam arribar al poble de Móra d’Ebre passàrem per damunt de les runes de les cases destrossades per l’aviació. Volíem arribar al riu però ens vam quedar sorpresos quan vam veure una dona sortir per una finestra amb una espelma encesa per feros llum. No li vam dir que tocàvem el dos, li vam preguntar on s’amagava quan venia l’aviació. Sota l’església es troba una plaça, als fons, hi ha una barana de ferro, per allà passa el riu. Em vaig agafar a la barana i tot mirant l’aigua del riu, el meu pensament fou passar a l’altra banda abans que es fes de dia. Sabia nedar però feina falta esperit per travessar.

Per sort vaig poder passar per un pont destrossat i tombat. Faltaven moltes fustes. Vaig passar, però em va caldre mullar. A prop de l’estació de Móra la Nova van pujar a un camió de la nostra companyia dos homes. Dos del mateix poble, el Llacuna i jo. Tot rient, els de Metralladores van dir-me: - El camiller -. Se’n recordaven. Vam passar per Flix cent divuit homes. Aquest és el resultat final de la batalla de l’Ebre que vaig viure. Cent nou homes perduts.

Vacances de l’estiu de 1938. ■

TERESA CLOSA BERTRAN

Arxius, papers i història

Assumpta Muset i Pons, historiadora

Tub per guardar documents

ELS ENDA MERCADAL SEGURA

Fins fa relativament pocs anys, la immensa majoria de la gent era analfabeta. No sabia llegir ni escriure, malgrat que posseïa un profund coneixement de l'ecosistema que l'envoltava i del funcionament de la natura. Això vol dir, doncs, que quan algú volia deixar constància d'una decisió o d'un fet rellevant i important, es veia obligat a cercar els serveis de capellans i notaris, que eren de les poques persones que sí que en sabien. Tots ells gaudien, a més, d'un estatus legal que els facultava per a actuar com a escriptors i que atorgava als seus escrits la categoria d'instruments públics. En els seus despatxos s'anaren acumulant, al llarg dels segles, tota mena de documents: capitols matrimonials, testaments, codicils, inventaris, contractes, arrendaments, apoques, reconeixements de deutes, etc., realitzats per persones molt diverses en moments diferents de la seva vida. Els rectors locals també estaven obligats a enregistrar altres esdeveniments importants, com el compliment dels sacraments (baptisme, matrimoni i extremunció) imposats per l'església

i que marcaven el pas ritual per les diferents fases de la vida dels creients: infància, adolescència i maduresa; a part de seguir molt de prop altres activitats que es desenvolupaven en el si de l'església: confraries, fundacions, etc. Les parròquies eren, així mateix, petites potències econòmiques a nivell local, gestionades i administrades des de la rectoria. Tenien béns patrimonials (terres i cases); rebien donacions piatoses (almoines, deixes testamentàries, etc.); deixaven diners (censos) a pagesos, artesans, consells locals, etc.; ingressaven pagaments en diners (censos) i en espècies (primícies, delmes, etc.), en concepte d'impostos eclesiàstics, interessos, lloguers, donacions, etc. Tota aquesta important activitat eclesiàstica i econòmica va generar, en definitiva, una ingent quantitat de documents, que atresoren dades valuoses i, en molts casos inèdites, de la vida dels nostres avantpassats. Constitueixen, juntament amb els arxius notariaus, dues de les fonts d'informació més importants per als historiadors.

Malauradament, però, aquests papers no sempre s'han conservat. Les guerres, la deixadesa, els furtus o algun accident fortuït són al darrere de la destrucció i la desaparició de bona part d'aquest important patrimoni històric. Hi ha, evidentment, destacades excepcions, com la de Copons, que disposa d'interessants fons notariaus, custodiats a l'Arxiu Històric Comarcal d'Igualada, i parroquials, que hom pot consultar a l'Arxiu Episcopal de Vic. Aquests pergamins i papers permeten reconstruir la història des de punts de vista i perspectives diverses. Així, són bàsics a l'hora d'emprendre treballs demogràfics, econòmics, fiscals, urbans, socials i culturals, entre molts d'altres, tant a nivell local, com català. De moment, han servit per a recuperar una part important dels passats històric de Copons, relacionat amb els seus grans homes de negocis. Això, però, només és una petita part de l'enorme potencial d'estudi i de treball que aquests papers contenen i que, de ben segur, encara ens brindaran moltes més sorpreses. □

L'Arxiu de Copons

Enric Lluch i Martín, doctor en història per la Universitat de Barcelona i professor emèrit de geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Article publicat a la revista "Serra d'Or", 2a època - any IV, número 2 - febrer de 1962

ELS ENDA MERCADAL SEGURA

Si cada dia són més valorades les fonts locals per als estudis d'història econòmica i social, en tractar-se de reconstruir la dinàmica de la població en èpoques passades els registres parroquials són l'únic element utilitzable. El registre civil, en efecte, no començà entre nosaltres fins el 1874. "Les actes de baptismes, matrimonis i defuncions — escriuen Jordi Nadal i Emili Giralt —, tot i que no permeten de conèixer amb exactitud la xifra absoluta dels habitants en un moment concret, constitueixen, en canvi, una mena de termòmetre que permet d'observar tots els graus dels canvis demogràfics. I això és infinitament més important, puix que aquestes oscil·lacions són, en definitiva, el reflex més exacte de la història local". Pensem, doncs, fer un servei donant ací els inventaris dels arxius parroquials de Copons i de Veciana, custodiats tots dos a la rectoria de Copons, on hem tingut ocasió de treballar darrerament.

Parròquia de Santa Maria de Copons

Llibres sacramentals: baptismes, de 1552 ençà; confirmacions, de 1849 ençà; desposoris, de 1588 ençà; consentiments o consells dels pares, 1777-1811; òbits, de 1552 ençà. Visita pastoral, 1686-1943. Confraries: Puríssima Concepció, 1702; Roser, 1810-1899; Sagrada Família, 1894. Consueta: dos llibres. Culte i obra: 1790, 1791-1913 i de 1851 ençà. Llibre mestre de rendes de la Rectoria de Copons. De l'activitat notarial dels rectors, n'ha quedat: Manuals, 1684-1695 i 1705-1711; testaments, 1564-1704, 1771-1846 i de 1857 ençà. Hi ha, encara, un Libro de arriendo de la Almoda, 1789-1793, comptes de l'administració de l'arrendament dels delmes d'aquest poble dels Monegros (Aragó).

Un inventari fet el 1933 per Mn. Francesc Bisbal fa referència a "la transcripció i catalogació de 193 pergamins, duta a terme pel Rvnd. Marià Palau, exevicari, en 1928". Mn. Josep Rossell, actual rector de la parròquia, ens informà que aquests pergamins es troben dipositats al Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada.

Parròquia de Santa Maria de Veciana

Llibres sacramentals: baptismes, de 1649 ençà; confirmacions, de 1649 ençà; desposoris, de 1588 ençà; òbits, de 1762 ençà. Visita pastoral, de 1646 ençà. Confraria del Roser. Celebracions i delmes: 1727, 1864. Manual notarial: 1553 i ss.; testaments, 1587-1624, 1857 i ss. ■

Activitats

La rajola de la Diàspora

Gres Català és una empresa molt reconeguda per la fabricació de ceràmica. Situada a Calaf, utilitza com a material l'argila obtinguda de les terres calafines. El Sr. Sugranyes, davant de la proposta que se li va fer, no va posar cap pega en la realització de la rajola i va posar a la nostra disposició el ceramista, el material i l'acabat, com aportació desinteressada a la Festa dels Traginers i Negociants de Copons.

L'Ernest Altès va dibuixar amb un traç la idea de la seva escultura, expressant amb unes línies simples l'escultura Diàspora. El següent pas va seguir amb el ceramista, que la va esgrafiar i convertir en rajola. Una rajola senzilla de fang, el material base, amb un acabat rústec i natural de la terra, i que Gres Català va tenir com a únic objectiu final obsequiar, juntament amb l'Ajuntament de Copons, els col·laboradors a la Festa per la seva participació.

Junt amb la rajola es va donar un petit escrit que tot seguit transcrivim:

"Aquesta escultura vol ser un homenatge i un record d'un moment històric de Copons. Un temps en què amb l'esperit d'un poble i la força d'uns animals es va crear una xarxa de comerç extraordinària, tot generant una import activitat econòmica"

Festa Major hivern 2005

Carles Mas Riera

Aquest any la Festa Major d'hivern es va celebrar els dies 22 i 23 de gener, el cap de setmana més proper al dia de Sant Sebastià, que, com tots sabem, és el dia 20 de gener.

Tot va començar el dia 22, després de sopar, quan vam poder gaudir de l'actuació de l'orquestra Slogan, on gent de totes les edats va poder ballar fins ben entrada la nit. Cal destacar entre tots les balls, el típic ball de la crespella, segurament el que va ballar més gent.

L'endemà al migdia vam poder fer el vermut, tot escoltant l'actuació del grup Montse & Joe.

Ja a la tarda, petits i grans ens vam reunir a la sala de dins de La Barraca, lloc on se celebraven tots els actes, per gaudir d'uns contes, explicats meravellosament pel ja conegut al nostre poble Jaume Barri.

Esperant que fos del seu agrat, desitjo veurel's en els actes de l'any vinent. ■

Moltes disfresses per carnestoltes

Teresa Múnera

Un altre any el rei Carnestoltes va fer estada a Copons. Aquesta vegada va citar tots els coponencs i amics a La Barraca, des d'on varen sortir en comitiva cap als carrers del poble amb un objectiu: trobar les diferents peces de roba que Carnestoltes havia perdut hores abans.

Un cop trobats tots els complements faltava el més important, descobrir on s'amagava el rei de la festa. Com a bons detectius i seguint les pistes que ell mateix havia deixat, van trobar-lo descansant en un tranquil racó del poble: la Font de la Vila. Els més menuts el van portar altre cop cap a La Barraca, on amb la seva presència va començar la disbauxa: cançons, danses, taller de maquillatge, ... però abans calia recuperar forces i ho van fer amb un berenar que tenien ben guanyat.

Cal dir que aquest any va haver-hi un gran nombre de participants a la festa, on petits i grans van poder passejar les seves disfresses una bona estona pels carrers del poble. ■

Ja fa dies que el bibliobús para a Copons

Ma Gràcia Carreras Verdaguer

Ja fa dies que el Bibliobús Montserrat para a Copons. Un cop al mes, sempre en dilluns, de 15.30 a 18.30h, la Rosa i el German aparquen al costat del Poliesportiu.

A més de canviar uns llibres i escollir-ne uns altres, ens hem familiaritzat amb ells. Formen part d'una nova activitat, que tan necessària es feia per a la gent del poble que li és complicat de baixar a Igualada, i per als, nens perquè comencin a habitar-se a la lectura.

Feu cada mes la mateixa ruta? A quants pobles aneu en un dia?

Sí, cada mes fem la mateixa ruta. Tenim els calendaris que fem i són els generals dels pobles on anem. Hi ha pobles que hi anem setmanalment, cada quinze dies o un cop al mes, depèn de la població; com més habitants tinguin més sovint hi anem. Fem 13 nuclis de població, que són 12 municipis i un barri, a partir de 250 fins a 3.000 habitants. Tots els matins, de dilluns a divendres, i les tardes, de dimecres a divendres.

Trobes diferència entre la gent dels pobles que aneu?

Tothom s'adapta al servei i respon força bé. Hi ha pobles que es nota que tenen un nivell cultural més alt que d'altres. No hi té res a veure si són més gran o petits.

A Copons, de quines edats solen venir al Bibliobús?

Més aviat adults o bé mares amb nens. Fins al juny van venir els nens de l'escola, però a partir de setembre passat ja no han vingut més.

I als altres pobles?

Mira, un 59 % d'usuaris són nens, perquè vénen amb visites escolars. De cara als adults, l'horari és complicat per combinar-se'l amb l'horari de la feina.

La gent es recorda de tornar els llibres?

Hi ha de tot, cada mes traiem la llista de morosos, cosa que ja fa el mateix programa informàtic. Truquem per telèfon, deixem bastant marge, tot s'ha de dir, sobretot en pobles com el vostre; si només venim un dia; pot ser que la gent se n'oblidi. La gent s'ha de fer responsable.

Què feu si passen el mesos i no us retornen els llibres?

La qüestió és anar trucant i insistint. En el cas que no els tornin els bloquegem durant una temporada el carnet. Representa que la base de dades és general per a totes les biblioteques, i no poden treure llibres de cap altra biblioteca.

En el cas que algú necessiti que li porteu un llibre que no teniu aquí, com ho feu?

Cap problema, es demana i el portem de qualsevol altra biblioteca en la pròxima parada. Des d'aquí tenim accés al fons de totes les biblioteques, és fàcil. En canvi, aquí el tenim reduït, això només en el cas de llibres; els DVD es reserven directament a la Biblioteca d'Igualada.

I en el supòsit que ja hàgin vingut i necessitéssim un llibre per al proper dia, com podem fer-ho per comunicar-nos amb vosaltres?

Per telèfon, al 616 988 352, a l'adreça de correu electrònic: b.montserrat@diba.es, o a través de l'Ajuntament, enviant un correu electrònic.

A més de llibres, què més ens podem emportar en préstec?

Vídeos, DVD, Compac Disc, revistes, tant per a adults com per a nens.

Quina quantitat de llibres, CD de música, vídeo, i pel·lícules podem agafar?

6 llibres / 3 CD's / 2 Vídeos i pel·lícules / 1 pel·lícula més documental / 2 revistes

Que necessitem per fer el préstec?

El DNI, i per als nens demanem una foto. I si es posseeix, el carnet de qualsevol altra biblioteca de la Diputació també serveix per al préstec. Als menors de catorze anys, si vénen sols a fer-se el carnet, els demanem una autorització signada pels pares o tutors, perquè els pares es facin responsables del préstec.

Què podem fer per recordar-nos del dia que veniu?

Donem aquest punt de llibre de les parades que fem aquí al vostre poble, també és qüestió que l'Ajuntament en faci difusió, que ja en fa, no?.

Del poc que veieu de Copons, què en penseu?

És un poble molt tranquil, de vegades anem a fer el cafè a La Barraca. Hi ha gent que ja els conec, perquè sóc de la comarca i vinc sovint a les festes que feu i, a més, la meua també era de Copons.

En aquell moment, va entrar una usuària i va comentar que li agradaria que vinguessin més sovint.

Si no teniu el costum d'anar a la biblioteca, a veure si us animeu i, tot passejant, podeu aprofitar per visitar i conèixer el Bibliobús i, la Rosa bibliotecària. ■

Catequesi

Teresa Closa Bertran

Copons: un dels tres grup que assisteixen a la catequesi, la Paula i l'Adela, van combregar per primera vegada el dia 8 de maig. Tota la celebració va anar molt bé. El dissabte 4 de juny a la tarda ens vam reunir a Calaf grups d'infants, pares, catequistes i mossens de diferents parròquies, de la majoria de les quals és rector Mn. Enric. Tots junts ens vam posar en camí cap a l'Ermita de Sant Sebastià, superant 4 proves. Un cop allà, nens i nenes que aquest any han començat a combregar llegiren unes pregàries, acompanyades amb cants, i després tots junts resarem el pàrenostre. Un cop acabada la pregària els nens i les nenes buscaren el tresor, que consistia en una capsula de bombons, que es van repartir entre els assistents, i tot seguit, tota la quitxalla va participar en les diferents proves, totes elles molt divertides.

Es va cloure la festa amb un berenar de coca amb xocolata i refresc per a tothom. I així es va donar per acabat el curs de catequesi. Fins al curs vinent, si Déu vol! ■

CARMEN PRATS JORBA

Plantada d'arbres

Salvador Lloró Pascual

JAUME ARAQUE CLOSAS

D'un cert temps cap a aquí s'han dut a terme una sèrie de millores, degut al canvi d'ubicació de la carretera.

D'un any enrere es va començar a construir un pàrquing, amb la seva escullera de pedra, a l'entrada del poble i es va fer una plantada de pins, roures i alzines en el transcurs de l'any 2004. Aquest any la primera plantada d'arbres és va fer el dia 6 de març. Enguany, la plantada es va realitzar a l'esplanada de Bonamossa, on es van plantar 35 arbres, aproximadament, els quals eren de totes les mides. Com en totes les activitats, si no hi ha esmorzar, la gent no hi participa. En aquesta plantada la resposta va ser bona i tot va funcionar correctament. Com que en la primera plantada no es va poder plantar tot el Corredor, ja que hi havien molts forats fets per una màquina, es va decidir que en poques setmanes es faria una altra plantada. Aquesta

JAUME ARAQUE CLOSAS

segona plantada es va fer el dia 10 d'abril d'enguany; es va realitzar sota el poliesportiu, en el que amomenem Corredor Verd. Aquest corredor ha millorat el seu aspecte en poc temps. Entre les dues plantades s'han posat uns ponts de formigó per on en es pot passar d'una banda a l'altra del riu; en total, 6 passos de formigó per on més d'un ja s'hi passeja en el seu temps lliure.

En la segona plantada es van plantar lladoners sota el poliesportiu, al final del talús, per contenir les terres; en total de 15 arbres. Com ja s'ha dit, els forats ja estaven fets; això va facilitar la feina i l'esmorzar ja estava apunt. En les dues plantades l'esmorzar consistia en pa amb tomàquet i botifarra, cansalada i vi per a tothom. Després de recuperar les forces es va fer una regada general a tots els arbres, ja que aquest any, amb la sequera extrema que estem patint la seva vida estava en perill. Per dur a terme la regada es va utilitzar una bomba i es van anar regant un per un els arbres de sota el poliesportiu, ja que és inaccessible amb cap mena de vehicle, per poder conservar en perfecte estat. L'altre part del Corredor es va regar amb el jeep i el remolc que duia a sobre un dipòsit d'aigua de 1000 litres. Aquell mateix dia es va començar a parlar de muntar el rec gota a gota, cosa que en les dates d'aquest escrit ja funciona correctament, i això farà que els arbres visquin, amb el consegüent estalvi d'aigua i de temps de regar. El rec gota a gota esta regant tot el Corredor Verd, està pensat i fet per sectors. Sector de Bonamossa, sector de sota la piscina, sector de l'escullera, sector del pàrquing (en què rega arbres i arbustos i plantes) de l'entrada del poble.

Ja esperant la pròxima plantada d'arbres, només em cal desitjar comptar amb la vostra participació en futures jornades. ■

Flama del Canigó

Carles Mas Riera

Eren les 7 de la tarda de la vigília de Sant Joan, quan un grup de coponencs, la Mar, la Ruth, l'Aida, l'Anna, l'Àlvaro, l'Elena, el Pep i el Carles, sortien de la piscina i, acompanyats per alguns pares, es dirigien cap a la plaça de l'Ajuntament d'Igualada per recollir el foc que arriba, portat per molts joves de la comarca, des del Canigó.

Després d'una estona d'espera començàvem a fer els relleus que ens havien de portar fins a Copons.

Tot anava com una seda i cada un dels participants complia amb escriure en les seves possibilitats.

Però quan vam arribar a la recta de les vinyes, un fort vent i l'inici d'un ruixadet va fer que l'últim tros no el poguéssim fer.

Aquest any no es va poder encendre la foguera que s'havia preparat com cada any degut a l'altíssim risc d'incendi que afectava a la zona. ■

JOSEP COLOM TALLÓ

Atrapats per 25 anys de caramelles

Montserrat Galí

Feia pocs anys que ens havíem casat i de mica en mica el Gelabert i Copons ens anaven atrapant, cada any un xic més.

Un, any, per Pasqua, vam veure que els primers bancs de l'església estaven reservats per als caramellaires. A l'inici de la Missa van entrar un munt de canalla, omplien l'altar major, homes i dones ben arrellgierats ocuparen els primers bancs. Quin color i quin goig. Ens diguérem: -Hi ha Caramelles!!! Al sortir de Missa els balls de la mainada, les cantades, l'abanderat dalt de cavall i el carret guarnit i ple dels caramellaires més menuts i de la recapta. Anàvem de sorpresa en sorpresa: gent dalt dels balcons i la cistella i la ballesta no paraven. La cistella baixava amb xais, colomins, llonganisses, diners... i la ballesta pujava amb flors per agrair la recapta. Quina festa més entranyable. Vam pujar al balcó de ca l'Olivea per poder veure de prop la cistella i la ballesta. -Voleu que vinguem a cantar al Gelabert? -Van preguntar-nos. -Oï tant que sí!! A la tarda els nostres fills no paraven de fer viatges al terrat: -Pare, mare, ja passen els tractors cap a les masies!... Ja vénen!... Ja pugen cap aquí!! I tot el color i les cançons van omplir el Gelabert. Copons ens va acabar d'atrapar. De seguida ens vam apuntar a cantar pel proper any i ja en fa 24 que cantem. Els balls dels menuts, el ball de cintes o el de bastons també ens han acompanyat durant una pila d'anys. Hem estat fidels a les Caramelles, com fidels hi ha estat tota una bona colla de persones. Petits esforços que fan que les Caramelles sonin cada any pels carrers de Copons. Hi ha qui compra els ramets per posar dalt de la ballesta.

Josep Lloró Forn, realitza el pastís de les caramelles cada any

Hi ha qui busca músics, cançons noves, directors,... Hi ha qui fa una mona pel dinar i qui s'entre-na per tirar la ballesta. Hi havia qui guarnia el carret, qui anava a buscar un poni,... Qui compra les vitualles pel dinar de caramelles. Qui assaja els balls per a xics i no tant xics. Hi ha qui prepara un bon esmorzar per agafar forces. I qui hi posa la seva veu, humil o potent, perquè les cançons ressonin per tots els carrers. Les caramelles ens semblen uns Jocs Florals populars: "Déu, Pàtria i Amor". Quines cançons podrien guanyar en aquests nostres Jocs Florals? L'englantina podria ser per la sardana "La puntaire", la flor natural, pel "Cavaller enamorat", i la viola d'or, pel "Repic de campanes". Estem segurs que cadascú faria una tria diferent, però segur que tots portem ben endins aquestes cançons cantades al llarg d'aquests anys. Els seus versos han donat sentiments, força i sentit de pertinença a la Terra, als nostres fills i a molts fills de Copons. Així ho desitgem i per molts anys volem restar-hi atrapats. ■

Macrojocs a Copons'05

Arantxa Prieto Peña

El diumenge dia 15 és va celebrar la quarta jornada lúdico-cultural "Macrojocs a Copons" organitzada per l'Ajuntament de Copons.

La festa es va iniciar a 2/4 de 12 del migdia, amb la instal·lació d'un inflable i tot de jocs de taula amb què pares i fills, avis i néts van poder saltar i jugar.

A partir de les 4 de la tarda es va posar en marxa una ludoteca de jocs tradicionals "Estol de jocs tradicionals": jocs de carrer (rutlles, xanques, baldufes, petacons, bitlles, gomes, xarranca) jocs inventats (laberint d'una mà, laberint elèctric, màquina del milió, caçaboles) jocs per als més petits (construccions amb fustes, "la pesca", voltar faldilles, escombres, ferradures...). La ludoteca va tenir molt èxit, va ser molt concorreguda pels petits, i no tan petits.

A 2/4 de 7 de la tarda, narració de contes, a càrrec de Mònica Torra, amb què grans i petits van poder gaudir de valent. En finalitzar, coca i xocolata per a tothom.

Durant tot el dia hi va haver una gran participació de pares i nens de tota la comarca.

En la festa hi van col·laborar la Direcció General d'Actuacions Comunitàries i Cíviques del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya. ■

Segon any d'activitats extraescolars

Teresa Múnera Pascual

Un altre curs, el 2004-05, que s'ha acabat i amb ell també les activitats extraescolars. Tot ha passat molt ràpid, però ja se sap que quan les coses passen de pressa és bon senyal, i la veritat és que ens ho hem passat molt bé i hem aprofitat molt el temps.

Aquest segon any ha augmentat el nombre d'alumnes. Uns venien dos cops a la setmana (els dilluns i els dijous) i d'altres, un sol dia (el dilluns o el dijous) però tots tenien una cosa en comú; les ganes de treballar i sobretot de passar-s'ho bé.

És favorable veure com petits i grans comparteixen treball, jocs, converses... en un mateix espai i sobretot es pot comprovar com s'avenen i s'entenen. Amb això em refereixo que durant tot el curs hi ha hagut un bon ambient, tant a dins com a fora de l'escola.

També han tingut molt interès en el tema de l'hort. A tots els agrada molt d'anar-hi i cuidar-lo, malgrat que a vegades no ens hi podríem dedicar el temps que volíem; però hi hem fet molta feina. Hi tenim plantades patates, tomàquets de diferents tipus, mongeteres, carbassones, enciams, síndries,...Tot i que aquest és un any de sequera, hem regat sempre que hem pogut i a hores d'ara tot el planter és viu i comença a donar fruit.

Tal com deia al principi, el curs s'ha acabat i els nens ja no fan extraescolars, però l'hort encara hi és i no el podem deixar, s'ha de cuidar perquè el setembre els nens el trobin en les millors condicions per a treballar-lo. És per això que durant aquests mesos d'estiu jo em faig càrrec de l'hort i hi convido tots els nens i nenes que vulguin i tinguin ganes d'ajudar-me a tirar-lo endavant i a recollir-ne els fruits. ■

Camp de treball Copons'05

Toni Guix Castells

Enguany a la comarca de l'Anoia s'organitzen 5 camps de treball, a les poblacions de Castellolí, Orpí, Copons, els Hostalets de Pierola i Pujalt. A cada camp el treball a realitzar és diferent, sempre en funció de les demandes dels ajuntaments dels municipis on es realitzaran.

El camp de treball a Copons va sorgir d'una trobada entre l'Ajuntament i l'entitat Vella Silena, cea.

Vella Silena, centre d'educació ambiental, és una entitat que el seu àmbit d'actuació és la comarca de l'Anoia. Actualment fa diverses activitats per a escolars, Punts d'Informació Juvenil i camps de treball.

En el camp de treball a Copons es realitzarà la neteja del molí del mig, el qual està tot enrumat. La nostra tasca serà treure tota aquesta runa. Però aquesta és una part de la feina, l'altra netejar el corredor verd d'herbes i esbarzers.

A part del treball tècnic, en un camp de treball també es realitzen diferents activitats tant lúdiques (piscina, tallers, jocs de nit...), com culturals (jocs tradicionals catalans, debats, participació d'una actuació castellera...). Al camp són els mateixos participants els qui es fan el menjar, renten roba i totes les feines que sorgeixen al llarg de 14 dies.

Vindran noies i nois d'arreu de Catalunya, com per exemple de Barcelona, Torrefarrera, St. Martí de Tous, Sabadell, Cubelles, Valldoreix, la Llacuna... i tindran entre 15 i 17 anys.

Esperem poder realitzar totes aquestes tasques i segurament que ja ens veurem durant les dues últimes setmanes de juliol per Copons.

Bon estiu! ■

Visita del Conseller Bargalló

Arantxa Prieto Peña

El passat divendres, 22 de juliol, Copons va rebre la visita del conseller primer, en Josep Bargalló. El motiu de la trobada va ser la visita als nois i noies del camp de treball que durant la segona quinzena de juliol han dut a terme tasques de netejar del corredor verd i treure runa del molí del mig, molí fariner.

El conseller primer, Josep Bargalló va ser rebut a l'Ajuntament per l'Alcalde i membres de la corporació. Després de la signatura en el llibre d'Honor, l'alcalde, Jordi Bertran va fer una breu exposició sobre la Fundació Cultural i els diferents projectes que configuren el "Projecte Global" de Copons, com el corredor verd i la futura sala polivalent. La xerrada, va finalitzar amb la petició al conseller primer, en Josep Bargalló d'ajut econòmic per remodelar els vestidors del poliesportiu i la piscina actual.

En acabat, es va fer una visita al lloc d'acampada dels nois i noies del camp de treball, i als seus llocs de treball, el molí del mig i el corredor verd, per veure la tasca duta a terme. El conseller primer va aprofitar la visita per intercanviar opinions amb els joves sobre l'estada d'aquests a Copons i la seva participació en el camp de treball. ■

5è Concurs Iniciativa Jazz Copons 2005

Xavier Martí Tello

La idea principal del concurs era donar a conèixer grups de Jazz, i som conscients que els amants de Jazz podem seguir durant tot l'any alguna actuació de grups guanyadors a diferents sales de jazz, cosa que ens enorgullés que les formacions musicals que han passat per Copons puguin fer el que més els agrada, que és actuar.

En aquesta nova convocatòria s'ha canviat el primer premi, ja que l'enregistrament del disc no l'arribaven a realitzar per no estar d'acord amb el contracte de les discogràfiques. L'opció d'aquest any ha estat donar com a primer premi 1.500 euros amb material instrumental musical, amb la col·laboració de les botigues de música Rocks& classics, amb seu a Igualada, Manresa, Vic, Terrassa i Figueres.

De les 6 maquetes presentades hi ha grups de jazz de diferents llocs de Catalunya **Xavi Diaz Quartet**, de Vilafranca del Penedès (Barcelona), **Nagano 5,0**, de Barcelona, **Pangea**, de Salt (Girona), **Sabina Witt**, de Barcelona, **Slow 33**, de Vilablareix (Girona) i **Menage A Trois**, de Corbera de Llobregat (Barcelona)

El dissabte dia 2 de juliol el jurat format per: Joan Monné, professor de l'Escola Superior de Música de Catalunya, membre de Taller de Músics i coordinador de l'Àrea de Conjunt Instrumental; Ignasi Utset, membre Club Jazz Terrassa, coordinador de la Big Band Jazz Terrassa; Joan Fitó, crític musical, premsa escrita en el diari Regió 7 i l'Enllaç, crític musical en programes de ràdio musical; Eduard de Negri, vicepresident de l'Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya; Moisés Solé, cap d'estudis de l'escola de Música AKORD'S, Cap de l'Àrea Moderna de Liceu de Música de l'escola Claudi Arimany, i Xavier Martí Tello, Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Copons, van donar per finalistes els grups:

Xavi Diaz Quartet, un quartet format per bateria, piano baix elèctric i guitarra.

Nagano 5,0, un quintet format per bateria, contrabaix, guitarra, saxo tenor, i saxo alt.

Sabina Witt, un quintet format per bateria, guitarra, piano, baix elèctric, i solista.

5è Concurs Bases

INICIATIVA Jazz és un concurs de música organitzat per l'Ajuntament de Copons, província de Barcelona, que pretén donar l'oportunitat a grups de jazz de Catalunya per a promocionar-se.

Els grups participants no han d'haver enregistrat cap disc.

La maqueta haurà de tenir un màxim de tres temes i ha d'estar enregistrada amb suport CD o casset. Cal presentar el currículum i foto del grup. El grup guanyador i primer classificat de l'edició obtindrà com a premi 1.500 euros, amb material instrumental musical de Rock & Classics, i una actuació al "Jazz a la Palla" a la Guardia Pilosa (Pujalt), comarca de l'Anoia, l'agost de 2006.

El segon premi consistirà en una actuació a la Cava Jazz Terrassa.

El tercer premi, una actuació a l'Ateneu Igualadí d'Igualada, dins del cicle de concerts que organitza AKORD'S

La maqueta serà lliurada personalment o per correu certificat o paquet blau abans del dia 30 de juny de 2005 a:

Iniciativa Jazz Copons,
Ajuntament de Copons
C/ Àngel Guimerà, 8
08281 Copons

Hi haurà una selecció prèvia dels tres grups finalistes per un jurat integrat per persones vinculades al món musical en l'àmbit de Catalunya: crítics, músics i programadors.

Els 3 finalistes actuaran el dia 16 de juliol de 2005, a les 22 hores, a la Plaça Ramon Godó de Copons.

Per a qualsevol consulta podeu trucar al tel. 93 809 00 00 de l'Ajuntament de Copons els matins, de dilluns a divendres, o enviar un correu electrònic a l'adreça copons@diba.es. ■

El jurat

Després dels concursants, és un dels elements més importants del concurs. Està integrat per persones relacionades estretament amb el món de la música i, especialment, del jazz. Entre els seus membres hi ha músics, professors, organitzadors d'esdeveniments jazzístics, directors de Big Band i periodistes, que durant cinc temporades han vingut a Copons, primer a seleccionar els finalistes entre totes les maquetes que es presenten, i després a decidir els guanyadors de la final que se celebra en el concert en directe a la plaça. Durant aquest cinc anys hi ha hagut noves incorporacions al jurat, així com alguns membres que hi són des de la primera edició del concurs.

En una primera fase, el jurat escolta totes les maquetes dels grups que es presenten al concurs i en fa una valoració tant a nivell de conjunt com individual, tenint en compte el so del grup, la qualitat de les composicions, els arranjaments, els solos i les improvisacions, la instrumentació, etc. A partir d'aquí, i mitjançant un procés de debat i puntuació de cada grup, es fa la tria dels tres grups finalistes. En la fase final, aquest tres grups actuen en directe a la plaça Ramon Godó de Copons i el jurat es reuneix novament, després d'escoltar el concert, per decidir quin dels grups mereix el primer, segon i tercer premis que s'atorguen en el concurs.

La difusió

Es du a terme a través de les Escoles de Música de Catalunya, Associacions i Entitats Musicals, mailing a gent vinculada al món de jazz, publicitat gràfica i als mitjans de comunicació.

Bona part de la difusió es fa a la comarca de l'Anoia, que anuncia les bases, entrevistes prèvies al concurs, com a Ràdio Igualada, Ràdio Altipla, Ràdio Piera, Ràdio Vilanova i fora de la comarca Ràdio Manresa, Ràdio4 i Catalunya Ràdio. En relació amb la premsa escrita, podem comptar principalment, amb el Regió7, La Veu de l'Anoia, l'Enllaç del Anoïencs, la revista de l'Associació de Música Moderna de Catalunya, la revista Jaç, que publica Enderroc.

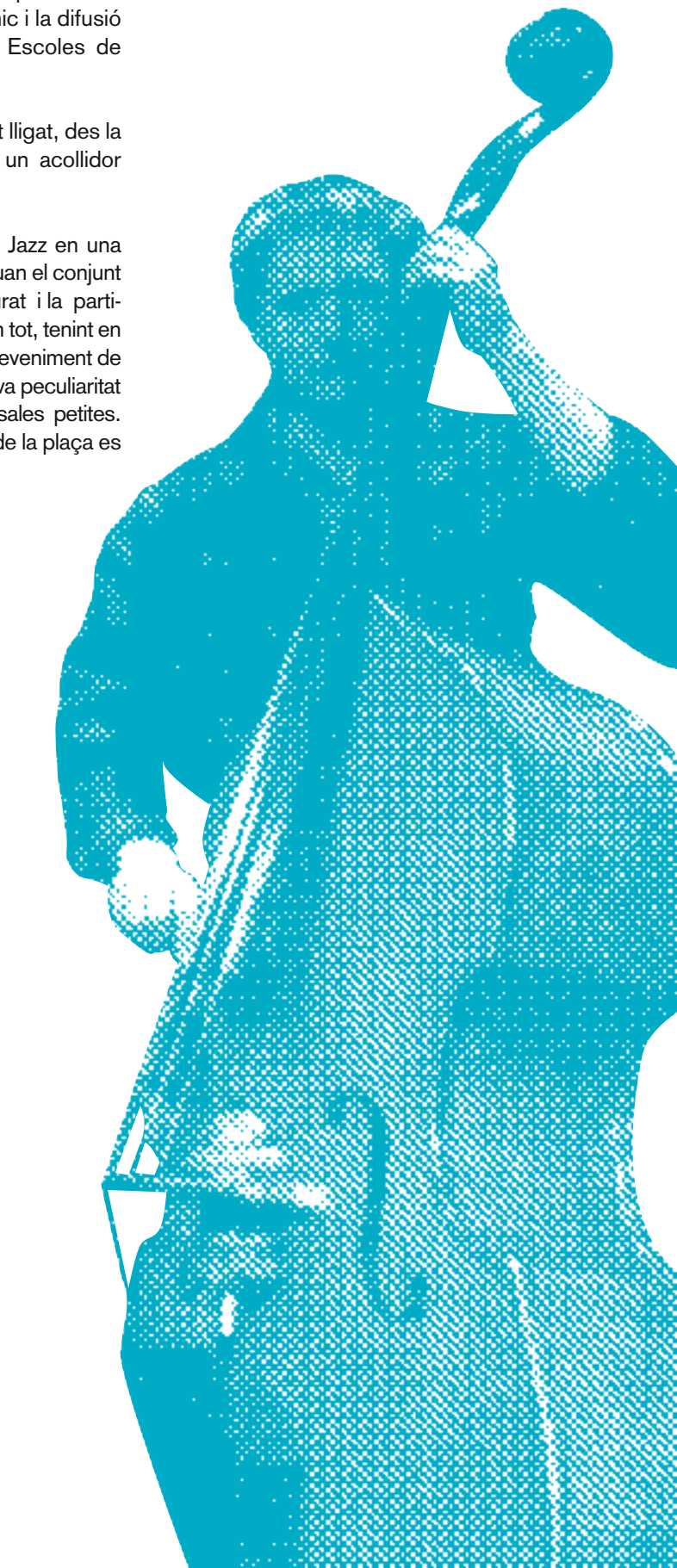
Encara que ho difonem a tots els mitjans, moltes vegades no tenim coneixement de la seva publicació.

L'organització

És un procés molt complex que no consisteix només en el dia de l'actuació. Durant uns 5 mesos de l'any es manté contacte amb els membres del jurat, amb el Departament de Cultura de la Generalitat i la Diputació de Barcelona pel seu ajut econòmic i la difusió als mitjans de comunicació i Escoles de Música.

El dia del concurs ha d'estar tot lligat, des de la il·luminació, al so, el bar, i crear un acollidor ambient a la plaça.

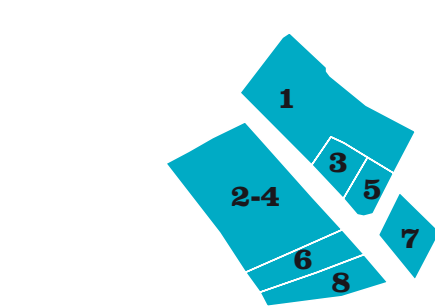
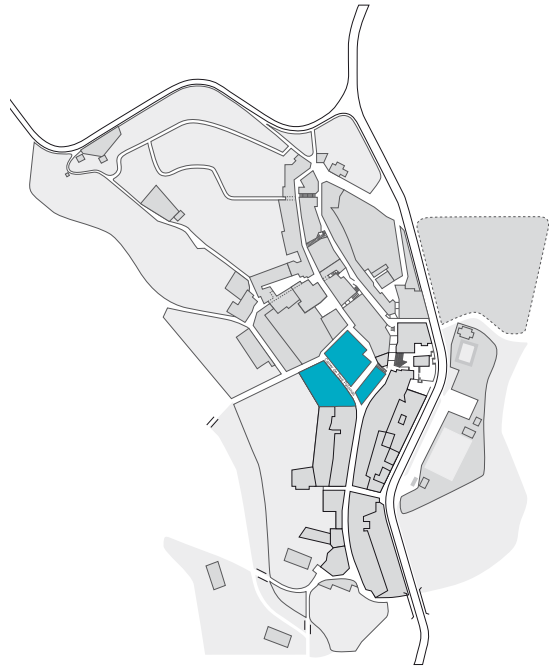
Fer un Concurs de Música de Jazz en una població petita esdevé un èxit quan el conjunt de qualitat dels grups, un bon jurat i la participació de públic s'uneixen en un tot, tenint en compte que el Jazz no és un esdeveniment de grans masses de gent, per la seva peculiaritat esdevé un espectacle en llocs o sales petites. Aconseguir un "climax" com el de la plaça es converteix en tot un repte. ■

Renoms de Copons:

El carrer de Pere Palomas

Natàlia Muñoz Domínguez

1. Cal Ganxo

És el renom de la casa, prové d'un antic propietari que provenia de Cal Ganxo, masia en la confluència entre la riera i l'antic camí de Copons a Jorba. Aquest és degut al fet que els cotxes, després d'una pluja, es quedaven enganxats en creuar la riera i els de Cal Ganxo treien un cavall i una mula, i amb una corda i un ganxo arrosegaven els cotxes. Anteriorment va ser anomenada Ca l'Aliguer i, més antigament, aquesta casa va pertànyer a la família Clotet. Actualment també pot ser coneguda com a Cal Malgosa, cognom dels actuals propietaris. A la façana de la casa que dona a aquest carrer hi tancaven els carros, i just al primer pis, durant l'època de la guerra, es diu que les dones del poble es reunien per cosir roba per als soldats.

5. Cal Bartomeu

On avui trobem aquests pisos, abans hi havia dues cases: Cal Mingo, situada al carrer Pere Palomas, i Ca la Tereseta Filomena, al carrer d'Àngel Guimerà. Cal Mingo va ser comprada i enderrocada pel Bartomeu, juntament amb casa seva per a construir l'edifici que avui coneixem. El renom de Ca la Tereseta Filomena prové dels avantpassats dels propietaris: Filomena era la besàvia, Tereseta, l'avia i el Bartomeu era el pare de la família Closa. Altres renoms que també es coneixen són 'els pisos del Bartomeu' o 'la casa de l'ascensor'.

2-4. La Unió

El renom prové de l'antiga existència d'un centre cultural anomenat La Unió, que disposava d'una sala molt gran que per la festa major o petita del poble s'utilitzava com a sala de ball. Posteriorment va passar a ser una fàbrica de teixits de la qual es recorda que primer va ser del senyor Alsina. Antigament tant aquesta casa com les dues que hi ha a continuació havien estat del senyor Carbonell, d'Igualada; la seva mestressa era filla de Copons i tenien fins fa pocs anys una sabateria a la capital de comarca. Actualment pot ser coneguda com Ca la Conxita Monrabà.

6. Cal Topeta

També va ser coneguda com a Cal Baldiri, perquè hi vivia el senyor Baldiri, home conegut per la seva usureria. Hi ha qui recorda que la filla va posar una botiga de sabates a Igualada.

3. Cal Gravat

L'avi de l'actual propietari va anar a fer de masover d'una antiga masia (actualment enderrocada) a Viladases, anomenada Cal Gravat. Aquest va baixar a Copons i va comprar aquesta casa, donant-li d'aquesta forma el renom. Aquesta masia va ser construïda per un pagès que deien que tenia la cara gravada. Anteriorment va ser anomenada Cal Martí Caus, nom de l'anterior propietari.

7. Cal Conillo

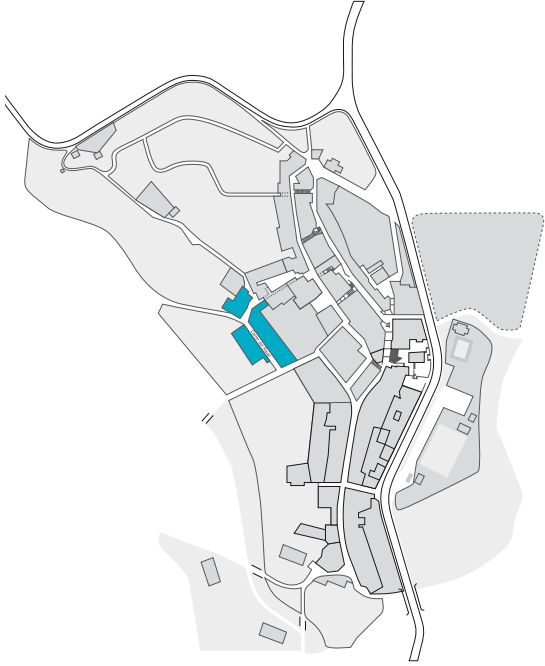
Antic renom de la casa, de procedència desconeguda.

8. Cal Tardà

El renom prové de l'actual propietari, que té el cognom de Tardà. Antigament s'havia dit Cal Milo de les Mines, ja que hi vivia l'Emili Font, un encarregat que treballava a les mines de carbó de Calaf. També hi havia hagut una botiga de menjar als baixos.

El carrer del Raval

1-3-5. Cal Mero

El renom prové del senyor Baldomero Camps, igualadí que va venir a viure a Copons quan, al primer terç del segle XX, va comprar i crear la 'Fàbrica de Tejidos de Baldomero Camps'. Aquest, també va ésser conegut per ser l'alcalde d'Igualada cap a l'any 1910.

11. Garatge Lloró

Actualment el coneixem com a garatge, però havia estat una pallissa on es guardava la palla. Es diu que en èpoques de falta d'habitatges havien arribat a viure en la pallissa, ja que hi existia una llar de foc i un petit altell practicable.

12. Ca l'Arnau

Aquesta casa pertany a Cal Soler i era coneguda com la Masoveria de Cal Soler. L'Arnau, que provenia de Ca l'Arnau de la muntanya, ha donat el nom que coneixem actualment d'aquesta masoveria.

7. Cal Marbà

El renom més antic que es coneix d'aquesta casa és Cal Pons, ja que el seu propietari s'anomenava així de cognom. Posteriorment va ser comprada per la família Marbà, que va donar aquest renom més conegut, encara que també ha estat batejada per Ca la Rita o pel nom del restaurant que regentava, Ca l'Arnau.

2-6. La Fàbrica

Primerament va ser d'un tal Pujol, de qui es desconeix què fabricava. Posteriorment la va comprar l'igualadí Baldomero Camps per a fer la 'Fàbrica de Tejidos de Baldomero Camps', on es va arribar a emplear dos-cents treballadors. Posteriorment en retirar-se, el senyor Camps la va llogar al seu encarregat, el senyor Samitier, i va passar a ser 'Tejidos Camps-Samitier', que és l'última activitat com a fàbrica que se li coneix.

15. Ca la Comtessa de Lacambra

El nom més antic que se li coneix a la casa és Ca la Madora, renom que va adquirir l'última propietària que va portar el molí. A la casa va néixer la Teresa Lacambra, última mestressa del molí, que va contraure matrimoni amb el comte de Lacambra i així adquirir el títol nobiliari.

9. Cal Quildo

Aquesta casa era de l'amo del popular Pi del Quildo, nom que ha donat tant a l'arbre com a casa seva.

10. Garatge Cal Solé

Antigament va ésser el galliner de Cal Soler.

17. Molí de Ca la Madora

Originàriament va ésser un molí fariner, però els segles XVIII i XIX va funcionar com a molí paperer, fet que es pot observar en els finestrals de la part superior, que corresponen a l'estenedor. Des del segle XVI al XIX era propietat de la família Carbonell. El renom prové de la vídua d'Amador Carbonell, que va continuar l'activitat després de la mort del seu home i va passar a conèixer-se com a molí de l'Amadora.

Per a més informació en els números 6 i 2 del Camí Ral es va publicar un escrit sobre la història del carrer Pere Palomas i Raval, respectivament, que pot enllaçar amb la fisonomia de les cases que hi pertanyen.

En aquest número m'agradaria fer un especial esment de tots els avis que m'han estat ajudant a fer aquests articles i que han fet el traspàs d'aquest món. A tots ells, que han estat una inestimable font de coneixement i saviesa per a mi i els que els envoltaven, un especial agraïment i record d'amor, tendresa, i un miler de sentiments més que ens podrien inspirar a cada un de nosaltres.

Presentació de la plataforma Salvem l'Anoia

Rosa Mata Francés
Xarxa per al Desenvolupament Sostenible de l'Anoia (XADS)
Plataforma Salvem l'Anoia
info@salvemanoia.org · www.salvemanoia.org

El dijous 7 d'abril es va presentar la Plataforma Salvem l'Anoia, a l'Ateneu Iguadadi. Ens va alegrar molt veure les desenes de persones que, un vespre a l'hora de sopar, eren allí per compartir i parlar sobre el nostre patrimoni natural, el desenvolupament sostenible i, en conjunt, de l'Anoia o del nostre entorn proper.

Els dies previs a la presentació vam rebre, junt amb les adhesions a la nostra declaració, molts correus electrònics de gent de totes les edats i professions que ja fa molts anys que estan treballant o tenen interès en aquests temes, felicitant-nos per la iniciativa i plantejant les seves preocupacions. Els escrits venien d'arreu de la comarca i rodalies i alguns ens preguntaven directament: Què puc fer?

La Plataforma s'està organitzant en grups de treball per zones i temes. A partir d'aquí coordinarà i ajudarà, en la mesura que li sigui possible, els particulars i cada una d'aquestes entitats o grups de persones —també organismes públics— que tenen preocupacions i inquietuds relacionades amb el medi ambient i el desenvolupament sostenible. D'altra banda, la presentació de les al·legacions que vam fer a l'ampliació de Xarxa Natura 2000 (on demanàvem una protecció mínima per pràcticament tota la comarca) ha tingut molt bona rebuda al Departament de Medi Ambient.

Sempre hem insistit que la nostra prioritat és sumar esforços i posar-nos d'acord en els punts que ens uneixen, i no en aquells que ens distancien; i, en tot cas, actuar d'acord amb l'interès general i no en el d'uns pocs. Un altre dels nostres principals objectius és parlar i discutir sobre el desenvolupament en general de la nostra comarca i entorn; que la gent conegui els projectes que hi ha i el que es vol fer. No sempre es pot engegar un projecte com aquest, però el dia que comences i veus el grau de compromís que hi ha en aquesta comarca i la possibilitat de poder-ho canalitzar d'alguna manera, t'adones que amb petits esforços es poden aconseguir coses importants; i que, amb una mica més de voluntat, fins i tot potser es millorar el nostre entorn. Aquests dies molts de nosaltres ja estem reflexionant sobre aquests temes i plantejant-nos què hi podem fer. Això ja és tot un èxit. ■

Declaració per un desenvolupament sostenible de la comarca. 17 de març 2005

La plataforma es presentarà el dijous 7 d'abril, a les 20:30 h, a la sala de socis de l'Ateneu

1. Hem tingut un somni. **Hem vist que podem viure en una Anoia en què el desenvolupament és sostenible i es fa tenint en compte totes les persones i no tan sols uns pocs.** No es pot afavorir només aquells que venen els terrenys per col·locar abocadors, línies d'alta tensió, molins o plantes contaminants. El desenvolupament ha de tenir en compte l'entorn, la natura; si no, es dona una aniquilació de tots dos. **Cal preservar aquesta riquesa natural i cultural que ens pertany a cada un de nosaltres i que és l'assegurança del futur.** Fins i tot el conegut president del Banc Mundial reconeixia que "Una bona ecologia és una bona economia".

2. **Ens cal una Anoia respectuosa amb l'entorn i valenta en les decisions.** No podem permetre que la destrucció de l'entorn de l'Anoia respongui a la dita castellana "pan para hoy y hambre para mañana". I encara més, quan aquest pa es paga a quatre rals i a canvi de cap servei o prestació per a la zona. **Cal garantir una economia forta, duradora i sostenible;** com succeeix en els països més desenvolupats. **La profunda desconsideració que s'està donant vers l'entorn en aquesta comarca és pròpia de països subdesenvolupats,** on la manca de formació, la ignorància i la desesperació porten a oblidar la primera necessitat: assegurar-se el pa d'avui i el de demà a curt, mitjà i llarg termini.

Els països més avançats de la Unió Europea ja fa molts anys que són conscients que per assegurar el desenvolupament cal tenir en compte el medi ambient. Només cal mirar països com Suècia, França, Finlàndia i Alemanya. Fins i tot països menys desenvolupats econòmicament, com Costa Rica, ja fa temps que han apostat per una protecció del medi ambient, creant grans parcs naturals, com a principal font de riquesa. I si tornem al Mediterrani, a part de França, zones com la Toscana, han estat molt estrictes en la seva planificació territorial, cercant una harmonia, entre les edificacions, la indústria, les viles i la natura. Totes aquestes propostes són un bé prioritari en cada un d'aquests indrets.

Per què no a l'Anoia? Una comarca, com la nostra, on hi ha una bellesa natural, arquitectònica i cultural totalment oblidada. Per què no s'opta, per exemple, pel turisme i l'agricultura sostenibles? Cal comprometre's en aquesta direcció veritablement. Perquè el que no pot ser és esmentar-ho i després no fer-hi res o, el que és pitjor, actuar en una direcció totalment oposada.

3. **Aquesta plataforma, i en concret els signants d'aquest escrit, no està en contra ni dels molins, ni de les carreteres, ni de les presons, ni dels polígons industrials. Per descomptat que no! Entenem la seva necessitat. Però sí que ens oposem frontalment al fet que qualsevol d'aquestes infraestructures es faci:**

(i) **sense tenir en compte l'entorn on s'ubica** —què hi fan desenes de molins gegants, més tot l'embalum que els acompanya, en un paratge d'una bellesa única com és el que envolta Pujalt?—;
(ii) **sense una planificació seriosa**
(iii) **sense informar-ne la població de forma plural**
(iv) **sense plantejar alternatives** —realment, després de veure el trist i dramàtic tancament d'indústries a la comarca, és intel·ligent optar només pels polígons industrials? Que cada poble tingui el seu? No es pot pensar més? No es pot fer com a Itàlia, on els municipis comparteixen despeses i guanys d'un polígon comú? No es pot replantejar el progrés de la comarca a través d'alternatives com és el turisme rural o indústries focalitzades, concretes i eficients? Cada poble omplirà el seu polígon?
(v) **sense obtenir res valuós a canvi** —què se li ha donat a la comarca a canvi de suportar un dels dos abocadors més perillosos d'Espanya, com és el de Castellolí —que per cert filtra les seves aigües contaminades cap a Igualada—? Tenim a l'Anoia un tren eficient per comunicar-nos entre pobles i amb Barcelona? O encara depenem del cotxe i la carretera, una via molt més penosa per a l'entorn i de més risc per a les persones? Tenim la Biblioteca de Catalunya? Tenim una bona universitat, com Vic o Manresa? Què hem obtingut a canvi dels immensos molins de Rubió? Quatre duros per a cada poble i per a quatre propietaris? Realment s'ho val? Realment els veuran aquests diners? S'han llegit la lletra petita dels contractes? Si no funcionen, els retiraran? Tenim alguna zona protegida? Un parc natural? Només uns pocs espais amb una

escassa protecció. **Cap comarca no té el seu territori tan desemparat. Se sap el que això significa?**

4. **Una comarca que descuida el seu medi ambient necessàriament es convertirà en una comarca pobra que menysprea el que té.** I una comarca pobra, relativament poc poblada, desconeixedora de la seva riquesa —que la nostre la té i és immensa—, ben comunicada, per carretera només és clar, amb Barcelona; sense una xarxa civil que reaccionï davant d'aquestes agressions, sense uns polítics interessats pel medi —cosa que és normal si ningú no els ho exigeix—, al centre de Catalunya; **una comarca així, com la nostra, té tots els números per convertir-se en el cau de serveis per a la capital i en la deixalleria de Catalunya.** Aquí es faran centenars de molins i aquí es tirarà la brossa. La natura ja es contemplarà a un altre lloc. I els que vivim a la comarca, ens enriquirem essent l'abocador de Catalunya? No! La riquesa que comporta per a l'Anoia aquesta destrucció és insignificant, res! I la natura, un cop destruïda, és molt difícil de recuperar. **Per què no s'aposta per un progrés respectuós amb l'entorn, amb la riquesa que ja es té i tenint en compte totes les persones que vivim aquí?**

5. **Davant de la destrucció de l'entorn, del patrimoni natural i cultural que s'està donant a l'Anoia i el profund desinterès que hi ha per part de molts polítics i d'alguns propietaris, un grup de persones hem decidit constituir-nos en una plataforma per assegurar-nos que aquest dany a l'entorn de la comarca com a mínim no es farà en el nostre nom.** En tot cas es produirà sense el nostre consentiment. Una manca de consentiment que expressem a través d'aquest escrit i via web (www.salvemanoia.org).

6. Confiem que les reflexions aquí presentades faran que molts polítics sensibilitzats, que n'hi ha, així com ciutadans responsables, reaccionin i actuïn en conseqüència. Per descomptat **brindem la nostra col·laboració**, tasca i suport a qualsevol iniciativa que vagi en aquesta direcció.

7. LA PLATAFORMA SALVEM L'ANOIA A PART D'EXIGIR QUE EL DESENVOLUPAMENT A LA COMARCA SIGUI SOSTENIBLE, EN CONCRET REQUEREIX:
(i) **una planificació territorial de la**

comarca conforme al medi ambient, que equilibri desenvolupament industrial, energètic i agrícola amb el respecte a l'entorn ambiental,
(ii) **que de forma immediata s'iniciïn els tràmits per protegir les zones més valuoses de la comarca. En aquest sentit la plataforma Salvem l'Anoia ha presentat ja a la Generalitat al·legacions a la proposta d'ampliació de la XARXA NATURA 2000,** perquè terrenys de la comarca entrin dins d'aquesta protecció de la Unió Europea. Se sap que l'Anoia és de les poques zones que no compta gairebé amb aquest privilegi? Si un mira el mapa de Catalunya l'única comarca que no té gairebé espais protegits és l'Anoia. Sabem què significa això? La proposta de protecció que fa la plataforma la trobaran a la pàgina web.

(iii) **També es demana un compromís ferm amb la indústria, el turisme i l'agricultura sostenibles.** És a dir, no es pot afirmar que l'Anoia aposta pel turisme sostenible si s'empastifa d'abocadors, torres d'alta tensió i molins de vent. Per tant, demanem una paralització de la implantació de centrals eòliques gegantesques en paratges únics com és l'àrea de l'Alta Anoia.

(iv) **I una aposta real per la recollida selectiva de residus.** Si no volem abocadors, com és que a la ciutat més gran de la comarca, Igualada, no s'opta per una recollida selectiva de deixalles veritable, com la que es duu a terme a Premià de Mar o a Rubí, on més del 60% de la brossa es recicla (gràcies, en part, al fet que un parell de dies a la setmana es recullen les deixalles casa per casa i qui no ho fa es veu obligat a pagar més responnent al principi de qui contamina paga)?

(v) **Proposem col·laborar** —nosaltres i totes aquelles persones interessades en el tema— **amb ajuntaments, i altres institucions, perquè promoguin els seus boscos, les seves ermites, els seus camps, les seves fonts i les seves tradicions,** com alguns ja han començat a fer, i assegurin a la vegada un tipus de desenvolupament per a la seva vila.

(vi) **Convidem i demanem a tots aquells grups, institucions i persones que estiguin d'acord amb aquest escrit** —o amb part d'ell— **que s'hi adhereixin, participin, discuteixin els seus termes i treballin** —com han fet molts amb una tasca impressionant fins ara— en aquesta direcció (ho poden fer via pàgina web). Amb el ben entès que els sotassignats estan d'acord en un inici, només amb aquest escrit i s'aniran adherint

en funció de les propostes —aquells que es vulguin adherir a la plataforma de forma general també ho poden fer via web.
(vii) En suma, **aquesta plataforma s'ha constituït per treballar, reflexionar i fer-nos conscients que del nostre entorn no només en depenem nosaltres, la nostra qualitat de vida, sinó també les generacions futures. Estem convençuts que molts compartiran que un desenvolupament d'acord amb els valors de la sostenibilitat i els criteris humanitaris és possible.**

PLATAFORMA SALVEM L'ANOIA
(www.salvemanoia.org)

Aquells que vulguin signar el present escrit poden fer-ho a través de la pàgina web. També podran posar-se en contacte amb nosaltres i, així mateix, hi trobaran eines per petites actuacions si ho consideren oportú. ■

Parcs eòlics, abocadors, pedreres i altres

Rosa Mata Francés
Xarxa per al Desenvolupament Sostenible de l’Anoia (XADS)
Plataforma Salvem l’Anoia
info@salvemanoia.org · www.salvemanoia.org

Una amiga em va explicar que un company de la Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural (DEPANA) li havia comentat que: –“ a veure què feu a l’Anoia, que no defenseu els vostres espais naturals”.

Arran d’aquest comentari, i buscant una mica d’informació, vam veure que realment la nostra comarca gairebé no compta amb espais naturals protegits, i els que hi ha són molt petits i tenen un protecció molt bàsica.

Els últims anys sembla que la nostra comarca o el nostre entorn proper (i així deixem de banda les divisions territorials) és una zona que sempre es proposa quan es busquen llocs per ubicar-hi instal·lacions amb cert impacte ambiental, del tipus abocadors, pedreres, parcs eòlics, etc.

Tot i no conèixer a fons els engranatges polítics o econòmics d’aquestes propostes, crec que el nostre territori és un “blanc” ideal, degut a la poca protecció que hi ha dels espais naturals i a la necessitat creixent de nous recursos econòmics. Un altre element en joc podria ser també que la població no sol fer gaire pressió en contra d’aquests projectes i prevalen els interessos econòmics de quatre particulars i d’ alguns ajuntaments. Al meu entendre podríem dir que som una zona on la gent no sol fer pinya amb el veí, tothom es mira el melic buscant la pela fàcil i ràpida i no es mira gens per la conservació del medi natural, que és de tots.

A més, aquestes instal·lacions solen donar servei a un àmbit territorial molt més gran que el nostre entorn proper, generen pocs llocs de treball i el principal benefici que se n’obté és el que es paga pel fet de tenir-les o suportar-les al nostre territori.

Un cas que em preocupa en aquest moment és el tema dels parcs eòlics. Circula un manifest a favor de l’energia eòlica que no he tingut ocasió de llegir, però segur que el que diu és perfectament raonable. L’energia eòlica té un impacte bàsicament paisatgístic i sobre les comunitats d’aus que pot semblar poca cosa, tenint en compte que no conta-mina i a alguns els dóna molts diners.

Els projectes de parcs eòlics presenten arguments a favor del seu emplaçament del tipus: “es tracta de zones cremades en incendis forestals” o bé “són zones amb una

població envellida i en retrocés”, etc. Vaja, que la idea seria que, atès que ja no queda gran cosa, rematem-ho posant-hi molins de vent que donen calés i així acabem de malmetre un paisatge i un patrimoni natural que ja està mig fet malbé (al seu entendre), en comptes de mirar de recuperar-lo. I ara podria citar el munt d’espais preciosos i d’alt valor natural que tenim a la comarca, com el Puig Aguilera, la Tossa, els Mollons, les Flandes de Piera, la zona de l’Alta Anoia, etc. que si no els protegim els acabarem perdent o bé quedaran com a petits reduccions aïllats sense cap continuïtat natural.

Al parc eòlic de Rubió hi van 77 molins i hi ha cinc projectes de parcs eòlics per col·locar uns cent cinc molins més a la zona de l’Alta Anoia (principalment a Pujalt, Veciana,

St. Guim, Argençola i Calonge de Segarra). Això són molts molins en una zona que de moment no està degradada i on justament s’està promocionant el turisme rural.

Crec que estem venent a trossos i massa fàcilment el poc espai natural que ens queda i que finalment i en conjunt no en quedarà res de res.

Ja sé que ens calen nous recursos econòmics, però només tenim aquestes opcions? No n’estem fent un gra massa? No hi ha altres models de creixement més d’acord amb un desenvolupament sostenible?

Quan veig els meus pares que surten d’excursió cada diumenge per la comarca em pregunto si més endavant jo podré fer el mateix. I els meus fills? I els meus néts?...

desembre

- 12 F.C. COPONS 3 – HOSTALETES PIEROLA 3
- 14 Encesa il·luminació nadalenca
- 19 TORRE DE CLARAMUNT 1 – F.C.COPONS 1
- 23 Visita dels nens de Copons als pessebres del poble / Acaba el 1r trimestre del curs escolar
- 26 Recollida de cartes dels Reis, pel Patge Faruk a la Barraca
- 31 Comiat de l’any 2004 amb sopar i ball a la Barraca

gener

- 5 Cavalcada dels Reis d’Orient amb les carrosses
- 9 F.C. COPONS 0 – P^a MADRID TOSSA MONTBUI 6
- 10 Comença 2n Trimestre del curs escolar
- 16 F.C.COPONS 0 – FÀTIMA 2
- 19 Alcaldes de ZER vent d’avall es reuneixen amb la Consellera Marta Cid a Calaf
- 22 Ball de Festa Major a la Barraca, amb el ball de la Crespella
- 23 MONTSERRAT IGUALADA 2 – F.C.COPONS 0 / Concert Vermut de Festa major a la Barraca / Festa Infantil
- 24 Bibliobus
- 30 MONTBUI “A” 2 – F.C.COPONS 0
- 30 El Grup teatre la Barraca representa l’obra “FATALITATS” a Calaf

febrer

- 5 Festa Carnestoltes a la Barraca
- 6 F.C.COPONS 2 – IGUALADA “B” 4
- 12 1r assaig de caramelles
- 13 REBROT 2 – F.C.COPONS 2
- 19 Assaig caramelles
- 16 Reunió dels alcaldes de l’Alta Anoia a Copons
- 20 F.C.COPONS 2 – CAPELLADES 0 / Participació d’un 50% les eleccions referèndum constitució europea
- 21 Bibliobus
- 26 Assaig Caramelles
- 27 VISTA ALEGRE STA.MARGARITA 5 – F.C.COPONS 1

març

- 1 Nevada a Copons
- 5 Assaig caramelles / F.C.COPONS 1 – VILANOVA DEL CAMI 2
- 6 1ª plantada d’arbres al corredor verd
- 12 Reunió grups de participació ciutadana Copons 2015 / Assaig caramelles
- 13 LA POBLA DE CLARAMUNT 6 – F.C.COPONS 2
- 19 Assaig caramelles / PIRAMIDES D’IGUALADA 2 – F.C.COPONS 2
- 20 Diumenge de rams
- 21 Signatura escriptura de compra de la rectoria i el seu entorn entre el Bisbat de Vic i l’Ajuntament de Copons a Vic
- 27 CARAMELLES 25è aniversari / Passa per Copons última etapa VOLCAT’05, participa en la cursa Jordi Orpi

abril

- 3 TOUS 2 – F.C.COPONS 1
- 9 Reunió presentació projecte caseta de l’Hort / F.C.COPONS 1 – ATENEU 6
- 10 2ª plantada d’arbres al corredor verd
- 15 Ferran Bello, Director General de Cultura Popular i Tradicional Catalana visita Copons
- 16 Inauguració exposició de la Masia a l’Ajuntament pels nens de l’escola
- 17 HOSTALETES DE PIEROLA 2 – COPONS 0
- 20 Rodatge Productora Target en col·laboració amb la BBC un documental sobre la vida de Pablo Picasso anomenat “The Power of Art”, escenificat pel grup de teatre la Barraca (vàries escenes de reconstrucció dramàtica)
- 24 F.C.COPONS 0 – TORRE DE CLARAMUNT 2
- 25 Bibliobus
- 29 Signatura de la 1ª parella de fet en el registre de parelles de fet de Copons
- 30 Canvi de cafeters a la BARRACA

maig

- 1 Finalitza exposició la Masia / P^a MADRID TOSSA MONTBUI 4 – F.C.COPONS 0
- 2 Inici preinscripció nens a la caseta de l’hort
- 8 FÀTIMA 8 – F.C.COPONS 0
- 9 Inici període sol·licitud borsa treball
- 13 L’Ajuntament de Copons presenta el seu projecte global a la plataforma en defensa de l’Anoia
- 15 Macrojocs a Copons / F.C.COPONS 0 – MONTSERRAT IGUALADA 2
- 23 últim dia preinscripcions caseta de l’Hort / Bibliobus
- 28 reunió presentació, informació i inscripció per Internet banda ample
- 29 Dinar Caramelles

juny

- 6 Inici període matriculació caseta de l’Hort
- 11 2ª reunió 2015 tema: projecte global / Representació fi de curs “BABÚ”, conte africà, pels nens de l’escola a la Barraca
- Taller de prevenció de drogodependències “Què podem fer des de casa?”, a càrrec del Sr. Domènec Bañeres, a la Barraca
- 12 Finalitza període matriculació caseta de l’Hort
- 17 Finalitza període inscripció sol·licitud borsa treball
- 18 inauguració temporada piscina
- 20 Bibliobus
- 23 Arribada de la Flama del Canigó a Copons / Revetlla de Sant Joan a la piscina
- 27 inici CASAL D’ ESTIU COPONS / Inici cursos natació
- 29 Jordi Bertran es reuneix a Barcelona amb Anna Simó, consellera de Benestar Social
- 30 últim dia presentació maqueta concurs JAZZ / Reportatge fotogràfic a Copons

Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria

Elisenda Mercadal Segura
Descripció de les eines extreta del catàleg de la col·lecció,
realitzat per Josep Tomàs, Xènia Riba i Santi Martín

El Josep Tomàs és fuster d'ofici, igual que ho foren el seu pare, Francesc, i el seu avi, Isidre. Treballa a Copons, en una fusteria nova i ben equipada, que es troba a sota de les arcades de la plaça.

El Josep ha tingut la sort de conservar les eines que utilitzava el seu avi fa més de cinquanta anys i l' encert de fer-ne un petit museu.

La col·lecció d'eines es troba al darrere de la fusteria, un petit reducte amb volta de pedra molt ben il·luminat, on sorprèn la quantitat d'eines penjades a les parets, en una disposició alhora didàctica i decorativa.

En aquest i en els propers números del Camí Ral us volem presentar aquesta col·lecció, tot animant tothom a guardar i conservar els objectes vells ara en desús. Com s'ha pogut veure en l'exposició sobre "La Masia Catalana", encara en volten per les cases i gràcies a ells podem fer-nos una idea de com vivien els nostres avis, i també de quina manera ha evolucionat tot al llarg del passat segle XX.

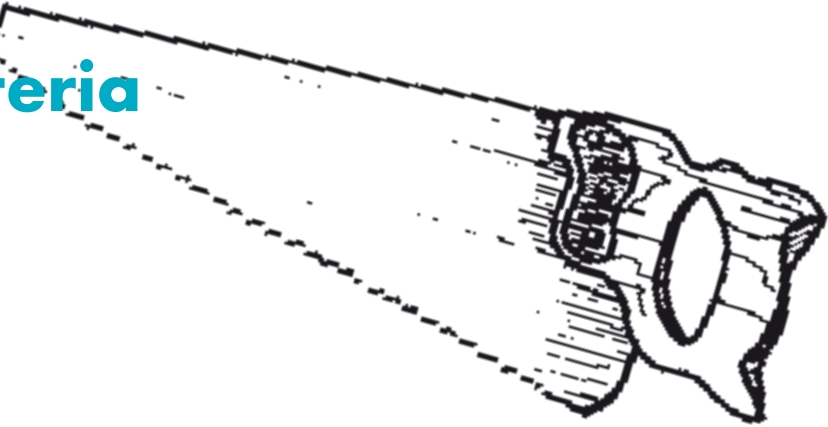
Banc de Fuster

El primer que ens trobem en entrar és el banc de fuster, taula de treball equipada amb les eines de l'ofici, que després veurem exposades i classificades segons la seva funció. Poc o molt tots hi podem identificar serres, llimes, estenalles, barrines...

Màquina universal

Fou fabricada artesanament cap als anys 50 per l'Isidre Tomàs i el Francesc Lloró (més conegut per Cisco Ferrer). Com el seu nom indica, amb aquesta màquina es poden fer diverses tasques habituals de l'ofici, hi podem veure:

- La planejadora per a aplanar les fustes.
- La serra circular per a tallar fustes guiat per la guia.
- La màquina de foradar.
- Broques de diferents diàmetres i clau portabroques per a poder-les anar canviant.
- Fulles i freses per a poder-les canviar en la planejadora quan els falta ser esmolades.
- Eines per a retocar qualsevol cosa de la màquina, per a canviar peces o reparar.
- I discs de la serra per a poder-los canviar, en funció de la feina que s'hagi de fer.

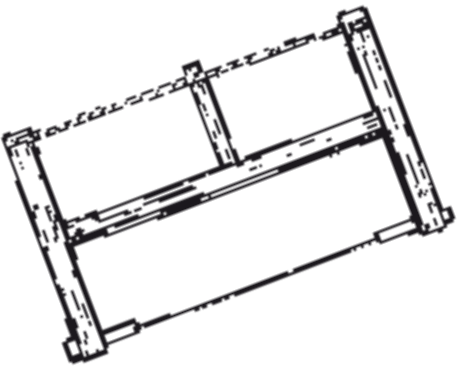
XAVIER MARTÍ TELLO

ELISENDA MERCADAL SEGURA

ELISENDA MERCADAL SEGURA

XAVIER MARTÍ TELLO

Un calendari amb set peus

Natàlia Muñoz Domínguez

Fins fa uns quants anys, el període de la Quaresma suposava un cicle de prohibicions i de restriccions. La tradició catòlica disposava que aquests quaranta dies fossin dedicats a l'abstinència i a la purificació, per tal de preparar els creients per a la Pasqua.

La Quaresma és representada amb una vella llargaruda, antipàtica, esquerpa i amb set comes; una per cada setmana del cicle. Va vestida de negre, porta un bacallà a la mà i un cistell amb arengades i verdures. La imaginació popular no pot ser més clara: la Quaresma és l'enemiga del Carnestoltes, representa la tristesa i el recolliment, en contraposició de la gresca i l'esclat.

El pas del Carnestoltes i la Quaresma, que es produeix entre el soterrament de la sardina, el Dimarts Gras, i la unció de cendra del Dimecres de Cendra, ha estat representat com una batalla entre un senyor gros, armat amb botifarres i llonganisses i bon vi, i una dona esquerpa, seriosa, prima a més no poder, i amb set peus: la Vella Quaresma.

Set setmanes de no menjar gaire, de suprimir la carn de la nostra dieta per afavorir la presència de peix, fins i tot ara que el costum ha quedat reduït al propi Dimecres de Cendra, els divendres quaresmals i els dies principals de la Setmana Santa.

La Vella Quaresma solia penjar-se darrere de la porta de la cuina, hi havia qui la penjava en la finestra o en el balcó, de manera que fos ben visible des del carrer, i venia a constituir com un testimoni de fe i de religiositat.

Les botigues de queviures penjaven una figura d'aquestes a la porta per recordar als clients les privacions que comportava aquest període. Les bacallaneries hi penjaven un bacallà sec amb set arengades com a símbol de les set setmanes.

Cada diumenge en tornar de missa, el cap de família o la mare, davant de tota la mainada, amb solemnitat familiar li tallarà una cameta, o un peuet, per significar que ja ha passat un altre setmana, així fins a Diumenge de Glòria. Quan s'arrenca la darrera peça, cal treure la figura de la porta, finestra o balcó i, ràpidament, cremar-la o trencar-la escampant-ne els trossets.

Podríem dir que era un calendari infantil casolà de la Quaresma, que marcava les setmanes transcorregudes i les que encara faltaven per acabar el període.

Actualment, la Quaresma ha perdut el protagonisme social i el contingut popular i s'ha convertit en un període de reflexió per als creients. Avui, per a molta gent, només es coneix la Quaresma pel fet que els forns i pastisseries venen el típics bunyols d'aquesta època.

Aquí teniu una Vella Quaresma que van fer les meves estimades amigues Nuria i Lali Ribes, perquè us serveixi de model, si voleu practicar aquesta bella tradició l'any vinent.

ROSER CAMÓS CABECERAN

La Fundació, cosa de tots

Jordi Bertran Muntaner, Alcalde

Ja ha arribat el moment de la Fundació Cultural Copons. Ara fa uns quatre anys vam començar a treballar pensant que el projecte de recuperació històrica i cultural de Copons havia de passar per la creació d'una Fundació amb unes característiques molt concretes. De mica en mica hem definit el projecte i hem acotat els seus objectius; ara podem dir que estem preparats.

En els Camí Ral 15 i 18 us explicàvem quins objectius i per què creiem que cal posar en marxa aquesta Fundació. Ara podem dir que aquest projecte es pot convertir en una realitat i que, amb la participació de tots, aconseguirem dur a terme els objectius que hem fixat per a la Fundació.

S'ha fet molta feina prèvia, però ara ens cal passar a l' acció. Ara és el moment en què necessitem la vinculació de la gent del poble. Les feines realitzades fins ara són elements de preparació per a la seva posada en escena. Ara ens cal gent que participi, disposada a col·laborar i a fer realitat aquesta aposta de futur per Copons.

Cal comptar amb la participació activa de la gent del poble i de les persones properes que veuen amb il·lusió la recuperació del nostre passat.

Aquets és un projecte de gran envergadura per a un municipi petit com el nostre. Per tant, segur que l'inici estarà ple de dificultats. La manca de recursos per poder comptar amb un equip professional fix obligarà a una major dedicació per part del patronat. Serà molt necessari treballar per poder articular una estructura tècnica que treballi constantment en el projecte i dinamitzi d'una manera ràpida i eficaç la seva evolució.

Tenim a punt l'estratègia de comunicació per a la posada en marxa i durant el quart trimestre de l'any serà el moment oportú per a fer-ho públic. És per això que properament iniciarem una sèrie d'actes de presentació en als què esperem poder comptar amb la vostra participació.

El passat i el futur de Copons passen per la fundació, per això la fundació és cosa de tots. ■

El corredor Verd

Josep Colom Talló

El Corredor Verd de Copons és la base per a la recuperació i conservació mediambiental de l'entorn més proper del nucli, i per establir els criteris per actuacions puntuals en la resta de terme, de manera que s'acabi generant més que un corredor, una xarxa verda entre els diferents paratges significatius.

A partir d'un petit fil que neix com una extensió dels carrers de Copons, es van adequant petites taques que aniran creixent i donant forma al Corredor. El Gorg, Bonamossa i l'actuació al voltant de l'escullera són exemples del que anirà generant aquest nou espai de transició.

El Corredor verd dóna continuïtat a l'esforç que es realitza en la millora del nucli i en la creació d'un recorregut museuístic al llarg del poble. Després d'aprendre sobre el nostre passat, completa el passeig per al visitant de Copons, 3 km pràcticament a peu pla on aprendre i gaudir de la natura després de la visita del nucli.

La zona dels horts són un punt de partida per al corredor. Ja és una transició de l'entorn urbà cap al camp i es connectaran amb el corredor, obrint la possibilitat d'acabar tancant una anella verda per darrera la nova zona de creixement de la plana del Recader.

Anem però, al corredor. Ara, en lloc de basses i molins, veurem salts d'aigua, racons ombrívols, aus diverses i arbres imponents. Potser algun ramat pasturant pel sotabosc, tal com s'havia fet sempre per mantenir el bosc net. També trobarem l'oportunitat de seure una estona o fins i tot una barra on fer unes flexions, al costat d'un cartell que ens informa sobre les espècies d'arbres més pròpies de la vegetació de ribera.

La feina més important és, però, com deia al principi, la recuperació i conservació mediambiental d'aquest entorn pròxim als dos rius. El manteniment de lleres i sotabosc nets representen la mesura més eficaç de prevenció de possibles amenaces, com incendis o avingudes d'aigua.

El corredor, doncs, dóna resposta a diverses necessitats del poble, com la d'un espai verd accessible amb facilitat per a tothom, la millora de les condicions mediambientals del nostre entorn més proper i l'augment de l'oferta de les activitats a realitzar per als habitants i visitants de Copons.

A la vegada, ha de ser la taca de partida per a la recuperació dels diferents espais emmarcats en el projecte global, i establir-ne les connexions i accessos i els manteniments necessaris. ■

Projecte Global Copons 2015

Josep Colom Talló

El projecte global és l'eina de planificació que ens ha de permetre adaptar-nos als reptes de futur del poble.

Això significa que ens cal establir uns criteris per al desenvolupament sostenible del nostre poble, cal tenir pensat com es respondrà a cada una de les necessitats que ens generaran els propers temps.

El projecte s'ha anat treballant els darrers anys, quan la millora dels serveis bàsics al poble començava a ser una realitat i calia pensar quin era el següent pas.

El treball de camp i sobre plànols ha generat una sèrie de plantejaments, idees i propostes, que en alguns casos ja s'estan duent a terme, que són el que donen cos a aquest Projecte Global.

Ara és necessari plasmar totes aquestes idees en un document fet a la mida de Copons. S'ha acordat un conveni de col·laboració amb la Diputació de Barcelona i la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge, molt interessats en el projecte, per al desenvolupament d'aquest document base, a la vegada que ens han proposat que aquest projecte passi a ser un model d'exemple per a altres municipis de dimensió similar.

El projecte es treballa a dues escales, la de terme municipal i la urbana, centrada en el nucli de Copons.

A nivell de terme, el projecte diferenciarà en primer lloc les zones agrícoles, les forestals i les de protecció especial. Per a les zones agrícoles i forestals es determinaran els usos més adequats i la quantitat d'aquests usos determinats que s'admetran en la totalitat del terme. La mesura serà la capacitat del territori per absorbir aquestes activitats de forma sostenible i integradora. També definirà criteris per a les noves edificacions i la rehabilitació o reforma de les existents i per al manteniment i millora de l'estat dels boscos i cursos fluvials.

Per a les zones de protecció especial es definiran les actuacions principals a realitzar en cada cas.

A nivell de nucli el projecte se centra en la previsió de les futures necessitats lligades al creixement del poble. Així, en aquest nivell el projecte es planteja en primer lloc el traspàs entre l'urbà i el rural, establint el corredor

verd com la continuació del poble cap al verd i funcionant a la vegada com a element de recuperació mediambiental i d'ampliació de les possibilitats de gaudir de la natura de forma lúdico-educativa. S'ocupa de com han de ser els creixements de Copons, de com millorar l'entrada de Sant Magí, de la millora dels equipaments esportius, i de la definició de tot l'entorn de la carretera i del nou centre que es generarà al voltant de la Rectoria. De la possible ampliació del cementiri, de les millores en la urbanització de la Roquera, reordenació de la zona industrial, nau municipal, minideixalleria, reordenació de zones urbanísticament complexes com la zona d'indústria urbana o l'hort de Cal Reiet, la recuperació del edificis vinculats a la futura Fundació com són els molins, la Rectoria i els Baixos de Cal Poldo, la conservació i millora dels horts, etc.

L'anàlisi de totes aquestes situacions de forma aïllada ens portaria a un poble fet a pedaços en què es van tapant els problemes així com surten.

L'objectiu del projecte global és el reconeixement de l'estat actual i de la dinàmica del poble, així com de les necessitats que aquesta dinàmica generarà. Un cop establertes, es tallaran els diferents patrons que aniran encaixant de mica en mica amb comoditat, funcionalitat i bellesa. ■

Futbol Club Copons

Carles Mas Riera

Com tots sabem, la història de Futbol Club Copons és molt llarga i plena d'anècdotes, però no entrarem en detalls d'aquest llarg currículum del club, sinó que parlarem del present.

El format d'aquest article es basava a redactar de forma breu tots els partits de la temporada, però aquest cop no ho farem. El motiu, com ja sabeu molts dels que heu seguit poc o molt la temporada, és que la segona volta del campionat de l'equip coponenc ha estat nefasta i totes les cròniques serien molt negatives. Els motius podrien ser la poca motivació, la falta de ganes de moltes persones i molts d'altres. No és hora de culpar ningú, sinó de pensar com s'ha arribat a aquesta situació.

El fet que al poble no hi ha gent que li agradi jugar a futbol comporta que la majoria de la plantilla sigui de fora. És gràcies a aquestes persones que any rere any el poble de Copons ha pogut tenir un equip de futbol. Cada temporada, però, és més difícil trobar jugadors d'un mínim de nivell perquè vinguin a jugar. Són molt pocs els municipis que amb els habitants de Copons tenen un equip de futbol; això demostra el gran mèrit que té haver aguantat tants anys.

Aquesta i d'altres raons ens porten a pensar que el futur del Futbol Club Copons és molt negre. A aquestes alçades és molt difícil afirmar si la temporada vinent tindrem equip de futbol o no.

Deixem un fil d'esperança, que no el podem perdre mai, per si s'aconsegueix fer un equip de qualitat de cara la temporada vinent, encara que si no fos així res no ens prendrà l'honor que ha estat per a tots els jugadors de la història del club defensar la samarreta del Futbol Club Copons. ■

ABEL ECHEBERRIA / ARKATZ OLARRA

CARLES MAS RIERA

Són intel·ligents els animals?

Anicet Altés Pineda

La humanitat té moltes idees fixes i equivocades, una de les quals és creure que l'instint dels animals és totalment diferent de la intel·ligència de les persones, com també pensem que els animals inferiors es mouen per un automatisme sense sentit, i de manera molt anàrquica.

Però no és exacte, perquè els insectes són capaços de modificar el seu comportament habitual segons les dificultats que troben en el medi ambient. Uns exemples ens aclariran el que volem dir: a vegades una formiga arrossega una presa que pesa de 20 a 40 vegades el seu pes, i és impossible fer-la entrar en l'obertura del seu niu. Però en aquest cas es va observar que, abans de fer cap intent d'introduir la presa, la formiga va deixar la voluminosa càrrega que portava i va anar donar voltes com si estudies la manera de poder introduir-la. Al final va decidir ampliar l'entrada perquè pogues passar.

Altres vegades comprovem que quan l'insecte comença a construir el niu, ja ha previst el que després necessitarà. És el cas d'una varietat de vespa, que en construir amb fang i saliva les seves celles hexagonals, una al costat de l'altra, ja ha previst les dimensions i la forma de la base que ha de sostenir aquest habitatacle.

La formiga té organitzada una manera de viure amb una societat molt complexa, i amb una divisió del treball tan perfecta que ens costa de comprendre en uns éssers que tenen un cervell molt petit.

Els escarabats pilotaires tenen aquest adjectiu perquè, en determinades èpoques de l'any, fabriquen unes boles amb excrements d'altres animals, que serà el lloc on naixeran les larves dels ous que prèviament hi ha dipositat.

En aquests insectes s'ha comprovat un fet molt curiós: tot fent rodolar la bola per transportar-la al seu niu, es va clavar una espina llarga que impedia el seu desplaçament. L'escarabat va observar el problema i va decidir partir la bola pel mig, per alliberar-la de l'espina. Després va tornar a reunir les dues parts per continuar el transport.

Hi ha molts exemples de la conducta animal que sorprenen, perquè són fruit d'un raonament, per senzill que pugui semblar. Els ximpanzés són objecte d'un estudi molt interessant, i una de les coses que ha cridat l'atenció és l'habilitat que tenen per escollir uns pals, tots de la mateixa mida i calibre, que son utilitats per introduir-los en els nius de formigues i obtenir ous i larves que són una font de proteïnes molt necessàries per completar la seva dieta vegetal.

Creure que la manera de raonar de l'home és totalment diferent de la dels animals, és una cosa que avui creiem que no és certa. Tampoc no tenim ben clar el concepte de la intel·ligència, que no sabem exactament què vol dir. Diversos autors opinen que jutjar bé, comprendre bé i raonar bé, són les condicions bàsiques de la intel·ligència, perquè la conducta intel·ligent és tenir en compte la cosa essencial de cada situació i respondre adequadament. Aquestes condicions les manifesten tots els éssers amb diferents graus, i l'home no és l'únic que té aquestes qualitats. S'ha observat, en els ximpanzés, diferents estats d'ànim que manifesten per l'expressió de la seva cara, la qual cosa vol dir que el comportament de la conducta dels animals respon a més estímuls que els purament instintius o de supervivència. L'excel·lent animal de companyia que és el gos, ens ho expressa clarament quan ens veu disposats a sortir del domicili, tot fent uns salts d'alegria i movent significativament la seva cua.

Els animals son éssers que tenen sentiments, formem part tots plegats, del cosmos: és l'univers concebut com un tot harmònic i equilibrat que ens protegeix a tots. Cal, doncs, respectar-lo.

Les mentalitats primitives dels indígenes no parlen dels drets humans, sinó dels drets còsmics, tota vegada que comprenen no solament els éssers vius de l'univers, sinó també tot el que no té vida i el que nosaltres no veiem: els milions i bilions d'éssers microscòpics que poblen la Terra. ■

Tots som un número

Ma Gràcia Carreras Verdaguer

Tots som un número. Des de que naixem, ja ens posen en el llibre d'inscripcions de naixement i passem a ser una pàgina i un número de tom. De més grans un DNI ens identifica per a quasi tot, per tota la vida. Després una referència cadastral lligada a un compte corrent. Un codi pel caixer, un codi pel mòbil, un codi per la nostra pàgina web, si tens calés, per la caixa forta i, al final, l'últim i definiu número... el del nínxol, l'última propietat terrenal.

Un número, o una sèrie de números, moltes vegades perfectament memoritzats, o ordenats segons la nostra memòria, la data de naixement, el casament, els naixements dels nostres fills. Números i números i quantes vegades no ens recordem del professor de matemàtiques que ens insistia de la seva importància, quanta raó tenia i que en aquell moment no ens vam saber adonar.

Parlem de números, tots en som conscients de la seva importància, de la transcendia, però ens oblidem del més important, de la persona, per si mateixa, de les seves qualitats, esforços, virtuts. Per les coses bones no tens número, no serveix el teu número, només per les dolentes, no hi pateixis, que et trobaran; ara bé, si ets important passaràs a la història i si no, "caput".

En definitiva, som importants pels nostres impostos, segons "hacienda", i no cal que hi pensem més, au! bona nit i tapa't. ■

KULTURA

Ma. Gràcia Carreras Verdaguer

Kultura, amb k de "kilogramo", pel seu pes no específic sinó intrínsec.

U, d'únic, com a expressió dels sentiments més íntims de l'artista.

L'ART, AMB MAJÚSCULES, és la música, la dansa, el teatre, la pintura, l'escultura, la poesia, l'arquitectura, la fotografia, el cinema...

Tot allò que l'home crea donant bellesa, percepció de sensibilitat pels altres manifestant els seus sentiments.

Uil Manifestació de gran sorpresa davant de la expressió del color, la forma, el so, el llenguatge, el moviment, que es converteix en arquitectura, música, poesia, dansa, plàstica.

Res més llunyà de l'art de vendre, l'art militar, l'art de pesca, l'art de la caça, l'art de viure bé.

Artista, simplement, el que s'expressa a través de l'art.

10 anys sense l'Ovidi

Jordi Saumell Gassó

Enguany celebrem arreu dels Països Catalans l'any Ovidi Montllor. Aquest passat mes de març es van complir deu anys de la mort d'aquest autor, intèrpret i músic català, silenciats en vida pel seu compromís amb la cultura catalana i amb la classe treballadora.

Nascut a Alcoi el 4 de febrer de 1942, ja de ben jove va descobrir la seva passió per la interpretació. Aviat entrarà en cercles teatrals, primer a Alcoi, més tard a Barcelona (Grup de Teatre Independent i Teatre Experimental Català), participant cada cop més en muntatges d'aquest tipus: Els baixos fons (Màxim Gorki), Ronda de mort a Sinera (Salvador Espriu), Un home és un home (Bertol Brecht). A partir d'aquí, l'Ovidi deixarà pas a la cançó, actuant un temps al Grup de Folk (1968), amb Quico Pi de la Serra i Raimon, i especialment amb Toti Soler, amb qui tindrà una llarga relació musical i d'amistat. D'aquesta època són els treballs: La fera ferotge (1968), Un entre tants (1972), Crònica d'un temps (1973), A Alcoi (1974), De manars i garrotades (1977), Ovidi Montllor diu Coral Romput (1979), 4-02-42 (1980), fins a un total de catorze discos.

La seva crítica al procés de transició i a la nova democràcia sorgida després del franquisme li van valer ser apartat de l'escena musical, conscientment ignorat per les administracions. Això el portarà a mirar cap al cinema, intervenint en pel·lícules com Furtivos, La ciutat cremada, La portentosa vida del pare Vicent, La veritat sobre el cas Savolta Soldados, Bajarse al moro o El pico, fins a un total de quaranta-vuit aparicions en la pantalla.

Cap a l'any 1994 la seva veu es començà a apagar quan tornava a acostar-se al món de la cançó. El que inicialment era una afonia va acabar poc després com un càncer que es va endur l'Ovidi el 10 de març de 1995. El seu darrer projecte va ser una col·lecció de deu compactes amb deu monografies de poetes catalans.

Durant tot aquest any Ovidi s'han celebrat multitud d'actes de reconeixement a la seva obra i a la seva persona a moltes comarques dels Països Catalans. S'han editat un documental-concert en format DVD (Ovidi Montllor, crònica d'un artista), el grup La Fera Ferotge versiona lletres seves per tot el país, s'han fet diversos espectacles (Deu catalans i un rus) i molts escrits, xerrades i homenatges en record seu arreu de les terres catalanes. Això, tot i els pocs esforços institucionals en homenatjar la figura de

l'Ovidi. Les seves mateixes paraules ens ajudaran a entendre per què els que manen no mostren interès a recordar-lo:

Jo sóc fill de família molt humil, tan humil que d'una cortina vella una samarreta en feren. Vermella. D'ençà d'aquesta samarreta, no he pogut caminar per la dreta

La cançó del cansat

A Joan Fuster

Em va tocar tocant Mediterrani. Per barret Pirineus, i una llesqueta. Per sabata Oriola d'estranguis. I per cor duc a Alcoi, la terreta.

Per senyera, senyors, quatre barres. Per idioma, i senyores, català. Per condició, senyors, sense terres. Per idea, i senyores, esquerrà.

Queda clara, per tant, per a tothom, la meua carta de naturalesa. No és miracle, ni és un mal son; m'ha tocat, i és la meua feblesa.

Quede clar, també, que són covards, tots els qui oblidem les arrels. Seran branca d'empelt en altres prats. I en la mort, rellogats dels estels.

És ben trist encara avui parlar, i posar al seu lloc una història. Fins ací ens heu fet arribar. De tan grossa raó, naix la glòria.

I torne a repetir: sóc alcoià. Tinc senyera on blau no hi ha. Dic ben alt que parle català i ho faig a la manera de València.

Fonts:
L'Accent. Periòdic popular dels Països Catalans
Centre Cultural Ovidi Montllor - Alcoi

Les meves raons pel no a aquesta Europa

Jordi Saumell Gassó

Els darrers mesos hem patit un assetjament mediàtic relatiu al tractat constitucional europeu que pretenen aprovar els estats membres de la Unió europea. Sempre he estat un fem partidari del NO a aquesta constitució europea que tant ens retalla les llibertats i els drets socials i individuals. Us intentaré resumir breument les meves raons pel NO:

No s'ha elaborat democràticament, ni s'ha tingut en compte l'opinió de la població, que ha estat molt mal informada. A més, en molts països no es farà referèndum i només a Irlanda aquest referèndum és vinculant. Consagra unes institucions antidemocràtiques. El Parlament europeu (el que escollim amb els nostres vots a les eleccions europees) no té cap poder de decissió, mentre els organismes amb poder real (Banc Central Europeu, Comissió Europea, Consell de Ministres) no han estat escollits pel poble. No reconeix els drets nacionals ni lingüístics dels pobles sense Estat. No contempla el dret a l'autodeterminació, ni el dret a la unitat territorial de les nacions sense Estat com els Països Catalans, tot perpetuant les fronteres estatals vigents. Ens nega poder decidir el nostre futur lliurement, si així ho volguéssim. Tampoc no es dedica cap esforç a protegir els drets jurídics, culturals i lingüístics de les nacions i només ens podem dirigir a les institucions europees en les 21 llengües estatals, entre les quals no es troba la llengua catalana

Estableix el capitalisme com a únic sistema econòmic possible. La CE consolida un model econòmic neoliberal, on el gran beneficiari és el sector financer i els grans perjudicats els treballadors. Enlloc no es parla d'equiparar salaris i drets entre països, fet molt perillós per la competència que es produirà entre estats (tots coneixem de les empreses que marxen a països on els salaris i els drets laborals són menors, les anomenades deslocalitzacions).

És una agressió als drets socials i dels treballadors. El que importa és l'economia. El sector públic continua perdent pes dins els Estats; s'avança cap a la privatització de la Sanitat i qui sap si les pensions en el futur. És una Constitució militarista. Contempla la intervenció armada en altres països per a "prevenir el terrorisme" i altres supòsits poc clars. Continua la submissió europea a la política militar dels Estats Units, ja que els Estats membres resten a les ordres de l'OTAN. No combat la discriminació per gènere. Nega els drets polítics i socials dels immigrants.

No garanteix en absolut la defensa del medi ambient.

El passat 20 de febrer els catalans i catalanes vam anar a votar en referèndum si volíem o no aquests tractat constitucional. I va guanyar el Sí. Però, vam estar ben infomats per les institucions del que anàvem a votar? La veritat és que no. En aquest país no ha existit un veritable debat entre els partidaris del Sí i del NO, a diferència del que ha passat a d'altres països. El discurs tant del govern com dels partits majoritaris ha estat a favor del Sí i les veus del NO han estat sistemàticament callades. Han aprovat un referèndum sobre la ignorància, el fals debat i la baixa participació, i ens han volgut fer creure a tots que Europa és important per a les nostres vides. I és cert: Europa sí, però no així.

Moltes dades demostren el fracàs del referèndum del 20 de febrer: als Països Catalans hi va haver una participació del 41'6%. El resultat va ser d'un 22'5% de vots favorables al NO i d'un 69'6% favorables al Sí. Si fem números, això vol dir que menys d'un 30% de catalans i catalanes han donat suport a la Carta Magna Europea. I això tenint en compte que la Campanya dels Països Catalans contra la Constitució Europea, formada per més de 130 entitats, ha denunciat la censura dels mitjans de comunicació oficials i la no-autorització de molts actes programats a favor del NO (Mataró, Vallromanes, Elx, Alacant, Bagà, Gandia...).

En canvi, a la Catalunya Nord els resultats van ser uns altres: el NO al tractat constitucional va arribar a un 64'7%, amb una participació electoral propera al 70%. Els arguments de l'esquerra, els moviments socials, el col·lectiu pagès i algun sindicat van guanyar la partida als partidaris del Sí: el Govern, part del Partit Socialista i els sindicats majoritaris.

La negativa a aprovar la Carta Magna Europea per part de l'Estat francès i dels Països Baixos, així com els dubtes d'Anglaterra, han deixat en evidència els partidaris del Sí a Catalunya i a l'Estat espanyol: PSC-PSOE, PP, CiU... Sembla que el procés de ratificació del tractat constitucional es troba en un punt mort i que caldrà esperar un temps abans que els Estats prenguin cap decissió.

Durant mesos ens han estat bombardejant des del govern espanyol i català de la benevolença i les grans millores que suposaria votar Sí al referèndum de la Constitució europea, i ara són la resta d'europeus qui no la volen! ■

Gravats

Teresa Closa Bertran

Anònim

Diu una llegenda àrab que dos amics viatjaven pel desert i, en un moment determinant del viatge, van discutir, i un d'ells va donar una bufetada a l'altre.

Aquest, ofès, sense dir res, va escriure a la sorra: "Avui el meu millor amic m'ha donat una bufetada a la cara".

Van continuar endavant i van arribar a un oasi, on van decidir banyar-se. El qui havia estat bufetejat va començar a ofegar-se, i va ser salvat per l'amic. En recuperar-se, va agafar un punxó i va escriure en una pedra: "Avui el meu millor amic m'ha salvat la vida".

Intrigat, l'amic va preguntar: "Per què després que et vaig pegar vas escriure a la sorra i ara escrius en una pedra?"

Somrient, l'altre amic va respondre: "Quan un amic ens ofèn, hem d'escriure a la sorra, on el vent de l'oblit i el perdó s'encarregaran d'esborrar-ho per sempre; per altra banda, quan ens passa una cosa grandiosa, hem de gravar-ho a la pedra de la memòria del cor, on cap vent no podrà mai més esborrar-ho

Parcs eòlics

Jordi Bertan Muntaner, Alcalde

L'Alta Anoia necessita diversificar el seus cultius, continuar treballant en el turisme rural i també pot afegir un nou ingrés amb els parc eòlics, això sí, tot en la seva justa mesura.

Ja fa temps que els habitants de l'Alta Anoia parlem d' energies renovables i més concretament d'energia eòlica. El passat mes de juny es va inaugurar el primer parc de l' alta Anoia, 33 aerogeneradors que produeixen una potencia de gairebé 50 megawats. Els experts diuen que amb aquesta energia poden abastir 30.000 famílies i que amb aquesta producció neta ens estalviem 100.000 tones de CO2; és a dir, com si retiréssim el CO2 que produeixen 15.000 cotxes.

Sincerament, jo estic a favor de les energies alternatives, però tinc un cert neguit pel creixement que ha de tenir a Catalunya. La nostra comunitat autònoma esta molt per sota de la resta i el nou govern de Catalunya esta disposat a començar una carrera per posar-nos al dia. Amb la inauguració del parc de Rubio a Catalunya es produeixen 95 megawats, d'altra banda, hi ha 28 projectes que tenen autorització administrativa i que produiran 850 megawats més i 52 projectes més pendents d'autorització. L'objectiu és clar, Catalunya ha d'acabar aquest mandat amb 1500 megawats i amb 3000 l'any 2015. La tecnologia avança d'una manera impressionant. Allà on fa 4 o 5 anys no es podia instal·lar un parc ara el vent ja és suficient. Actualment el parc de Rubio serà rendible amb unes 3000 hores de vent a l'any i només calen 7 quilòmetres per hora per posar-se a produir.

Res no és perfecte. L'extraordinari cost de muntar l' estació de connexió amb la Xarxa de 220 Kv fa que Red Elèctrica i les empreses pactin importants volums de connexió. Sembla que no és rendible menys de 100 megawats. Això dificulta la instal·lació de petits parcs amb poc impacte i genera l' acumulació de zones amb un fort impacte per l' elevat nombre d'aerogeneradors. A l' Alta Anoia tindrem dues connexions, la de Rubio i la Pujalt, situada entre Veciana i Sant Guim de Freixenet. Estarem entre 250 i 300 megawats. Això són molts aerogeneradors; també cal destacar que l'extensió és molta, ja que aquest parcs ocuparan de la Panadella a Pujalt i fins a Castellfolit del Boix.

No tots ho veiem de la mateixa manera. Aquesta zona ha tingut un important creixement en el turisme rural i hi ha qui veu la

instal·lació de parcs eòlics com la fi d'aquesta activitat. Altres veuen un nou model de diversificació econòmica. Certament aquestes torres de 80 metres tenen un gran impacte visual. He llegit i sentit companys dir que la nostra comarca perd la característica de paisatge amable format per turons i camps de secà, o que la comarca serà més pobra per als anoiencs. Efectivament tindrem un impacte visual sobre el medi. Però sortir endavant en una zona en regressió és molt difícil i quan a algú del territori se li ofereixen 3.200 euros anuals per megawatt produït en el seu terreny és fàcil dir sí. Per als Ajuntament del territori, també. Alguns doblaran el seu pressupost ordinari i podran cobrir el serveis mínims necessaris, els mateixos que a les poblacions més grans ja fa anys que en tenen.

M'agradaria que analitzéssim la gestió del territori en zones com l'Alta Anoia. Cada dia tenim més espais agrícoles abandonats, sotabosc envaint terrenys que abans es cultivaven, boscos cremats en què neixen molts pins que no es gestionen. L'activitat rural de secà no és rendible, la gestió dels nostres boscos, tampoc, però ens cal que el territori es gestioni. Heu pensat mai com seria una zona rural sense els pagesos?. L'abandonament seria terrible i, en definitiva, el que volem és un territori humanitzat. Cal

que facilitem la diversificació econòmica per arrelar joves al territori i això passa per tenir molt clar els usos del sol. Avui un jove que vol construir un habitatge en la seva finca ho te força complicat. La preservació d'espais amb proteccions indefinides com la xarxa natura 2000 en què no saps què podràs fer o no fer, dificulta encara més la gestió del territori. L'agricultura d' aquestes zones ha de ser entesa com un ampli ventall d'activitats amb una finalitat econòmica però de servei a la societat i d'equilibri territorial. Tenim molts espais agraris d'alt valor ambiental, i això és així gràcies al fet que els pagesos han desenvolupat allà les seves activitats.

Cal que siguem curosos, no podem protegir dient sempre no. Hem de continuar arrelant gent al territori i això passa per l' equilibri entre la protecció i el deixar fer i definir molt bé què es pot fer en cada espai. L'Alta Anoia necessita diversificar el seus cultius, seguir treballant en el turisme rural i també pot afegir un nou ingrés amb els parc eòlics, això sí, tot en la seva justa mesura.

Ara fa poques setmanes l' Ajuntament de Copons ha rebut l'avantprojecte per instal·lar en el seu terme municipal l'ampliació del parc de Rubió. Tot just han demanat permís per muntar unes torres de medició en la zona de la serra que separa Copons i Rubió. Abans de prendre la decisió final l'ajuntament convocarà una reunió del programa Copons 2015 per tal de copsar l'opinió dels coponencs.

RAMON SERRA LLACUNA

Exposició de la masia

Per Nina Altés (12 anys)

En una residència d'avis hi havia un senyor tot panxut, que cansat de tant caminar amunt i avall del passadís, es va asseure en un sofà a llegir el diari ("la Razon"). En el diari sortien notícies de: pobresa, guerra, fam, morts, política, etc... Però a ell li van afectar molt les notícies de guerra i pobresa. I, cansat de llegir, es va quedar adormit tot somiant: somiava un país pobre que tenia petroli, però a causa de la pobresa no el podia extreure, i els anglesos van anar allà a preguntar si els donaven aquell petroli. La gent del país va dir que no els el donava i els anglesos, amb tota fatxenderia, van dir que els declaraven la guerra.

Però ell, l'home adormit, va sentir que hi havia guerra (penseu que tot això ho somiava), ell va cridar PAU, PAU, PAU i es va acabar la guerra.

En acabar això somiava, amb el "Tsunami", ell ajudava les víctimes donant diners. Es va fer famós arreu del món i li van fer una estàtua que deia:

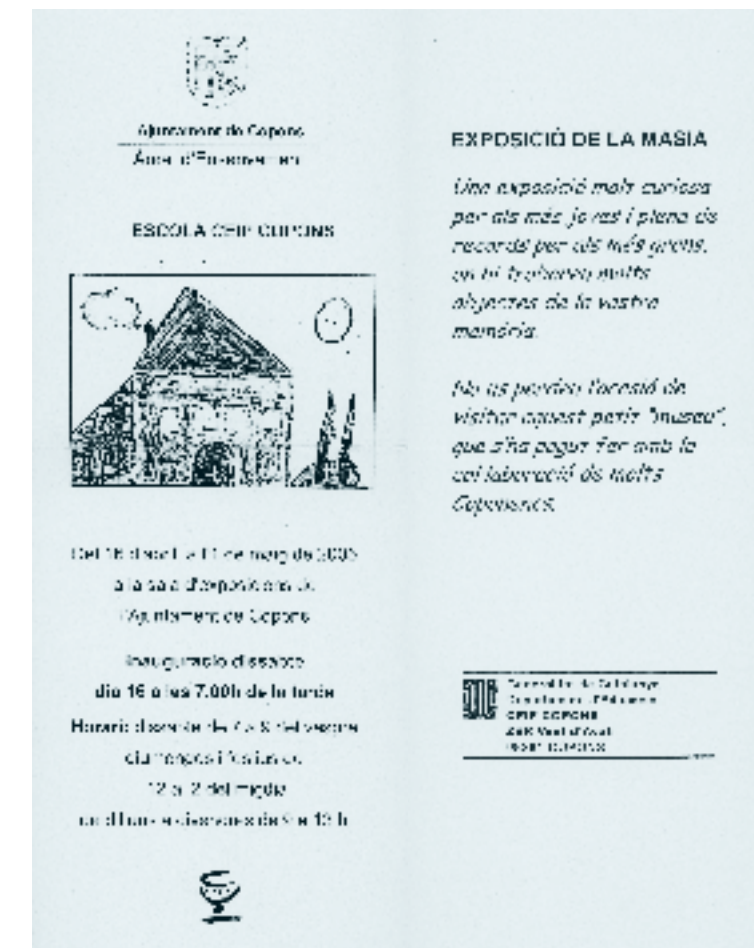
"El salvador de la fam i la guerra". L'home estava somiant, tot satisfet, quan va sentir que el despertaven.

Ho va passar més malament quan es va despertar que quan estava en el somni, sabeu per què? Doncs perquè estava envoltat de policies, ambulàncies i gent de la residència. I ell va dir què passa aquí? La gent, tots a l'hora, van dir: senyor, ha dormit quatre hores i mitja. I es va quedar amb la boca oberta. Després els va dir que estava somiant una cosa molt maca, i tots el van deixar tranquil.

Però després es va tornar adormir i a continuar el somni.

Somiava que ja havia acabat la guerra i la fam, i, que com que no tenia res a arreglar, es va convertir en el Déu Heros (per als grecs aquest deu significava el Déu de festa i el vi), per això sempre estava molt feliç.

FI DE LA HISTÒRIA

ELISENDA MERCADAL SEGURA

Redescobreix la ruralitat a través d'un Cigronet

Francina Cirera Jiménez

Per primera vegada a l'Anoia un producte tan petit com un Cigronet uneix restauradors, institucions, periodistes, pàgesos, cuiners, gastrònoms, dietistes, científics, enginyers agrònoms, polítes, turistes, igualadins i anoiencs.

La Tardor del Cigronet és una campanya de promoció gastronòmica i alimentària que aquest any s'inicia des del Consorci de Promoció Turística de l'Alta Anoaia. És la punta de l'iceberg del projecte de dinamització d'aquest producte que s'impulsa des d'aquesta entitat, que aglutina dotze municipis del nord de la comarca de l' Anoaia, la ja consolidada Alta Anoaia.

El projecte, que es va iniciar ara fa dos anys, ja ha aconseguit transformar un producte tradicional de gran qualitat, que fins aquell moment només conreaven alguns agricultors d'avançada edat per a consum propi, en un producte agrícola de renom i rendible, que constitueix un alternativa real al monoconreu dels cereals. I, per tant, un element més en el procés de diversificació econòmica liderat pel Consorci de l' Alta Anoaia, que a la vegada coincideix amb les noves perspectives en l' aplicació de la política agrària comuna.

La finalitat global del projecte de dinamització es basa en tres punts molt amplis: -desenvolupar un conreu rendible -garantir la continuïtat dels llocs de treball -aturar el procés de despoblament dels nuclis de població més petits de la zona

Els objectius del projecte es basen en 4 línies: Investigació i caracterització del producte Desenvolupament de la producció agrícola Creació de la imatge del producte Promoció del Cigronet de l'Alta Anoaia

Actualment les línies 1, 2 i 3 ja estan en funcionament, més o menys avançades i avui us presentem la línia 4, la que ens ha d'ajudar a impulsar d'una manera contundent el nostre Cigronet envers els consumidors.

La Tardor del Cigronet, la campanya de promoció

La tardor del Cigronet és el títol genèric que engloba les diferents actuacions que s'inicien a nivell de promoció d'aquest producte, dels

seus productors i de la zona on es conrea. Des de ja fa uns mesos s'han inicat visites de diferents periodistes a la zona per tal que es comencin a sensibilitzar sobre el producte. Els periodistes coneixen la presidenta de l'Associació de Productors i Elaboradors del Cigronet de l'Alta Anoaia, Rosa Centellas, i amb ella mateixa, acompanyada d'una representant del Consorci de Promoció Turística de l'Alta Anoaia, visiten els camps on creixen els cigronets, així com els camps de proves de les diferents llavors, on els especialistes de la Universitat de Lleida, juntament amb l'empresa de la zona Agrària Estany, estudien les característiques de les diferents llavors per controlar la qualitat d'aquest producte. Durant la visita s'aprofita per fer una mica de turisme i per mostrar diferents cases rurals de la zona. La ruta acaba sempre amb un bon plat de cigronets, i hem d'evidenciar que els periodistes marxen meravallats de la zona, de la seva tranquil·litat, de la seva autenticitat i havent gaudit d'un producte que mai no havien valorat tan fins en aquest moment.

Les actuacions de la Tardor del Cigronet comencen per la Fira d'Igualada, marc que acollirà la presentació de les actuacions futures. Una exposició fotogràfica de Marc Sixto, sobre la batuda tradicional del Cigronet a Ca l'Andreu, serà el camí introductori al món del Cigronet.

L'acció continuarà amb Les Jornades del Cigronet, el dia 29 de setembre, a les 8 del vespre als Prats de Rei, amb la xerrada "Ei pagès, què en saps del Cigronet?", on tots els pagesos de la zona que encara no s'han llançat a cultivar aquest producte podran escoltar i animar-se a plantar-lo de cara la propera campanya. La presidenta de l'Associació de productors, acompanyada de Pere Massana, enginyer agrònom i els experts de la Universitat de Lleida, respondran tots els interrogants dels productors futurs i actuals.

La propera xerrada serà el dia 6 d'octubre, a les 8 del vespre, a Cal Ble, on la prestigiosa dietista Rita Rigolfas parlarà sobre el paper que juga "El llegum en la Dieta Mediterrània". Serà

una bona ocasió per conèixer les propietats alimentàries d'aquest producte, que ha de tornar a ser un protagonista a les nostres taules.

Les Jornades acabaran amb un espectacle gastronòmic el dia 20 d'octubre, a les 8 del vespre, al Teatre de l'Ateneu Igualadí. Diferents cuiners de l'Anoia ens presentaran en directe els seus plats de Cigronet, ens acompanyaran els Teatre de Guerrilla, que faran un estepcatcle teatral basat en el nostre Cigronet.

El diumenge anterior, és a dir el dia 16 d'octubre, se celebrarà la Festa del Cigronet en un dels municipis de l'Alta Anoaia. Serà una festa amb concurs d'arrossegament de cigrons per a gran i petits, amb l'exposició fotogràfica del Cigronet, amb la presentació d'un espectacle infantil de petit format protagonitzat pel Cigronet AA i amb altres sorpreses.

I mentre aquestes activitats es portin a terme, més de 20 restaurants de la comarca es comprometen a servir cigronet en les seves cartes durant tot el mes d'octubre. Seran Els Restaurats del Cigronet, els quals gràcies a la seva creativitat, ens mostraran diferents maneres de menjar un producte de sempre.

Esperem que aquest campanya de promoció llanci definitivament el Cigronet de l'Alta Anoaia i que durant la tardor es faci prou soroll perquè almenys els catalans posem les coses al seu lloc i el Cigronet a taula. Bon profit!

Servei meteorològic

Xavier Martí Tello

Temperatures ►

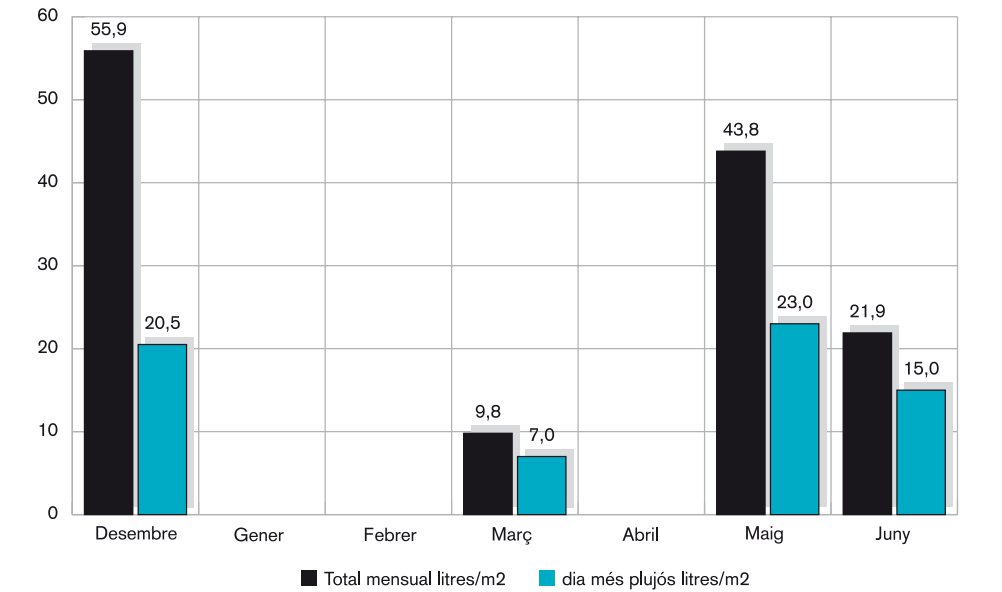
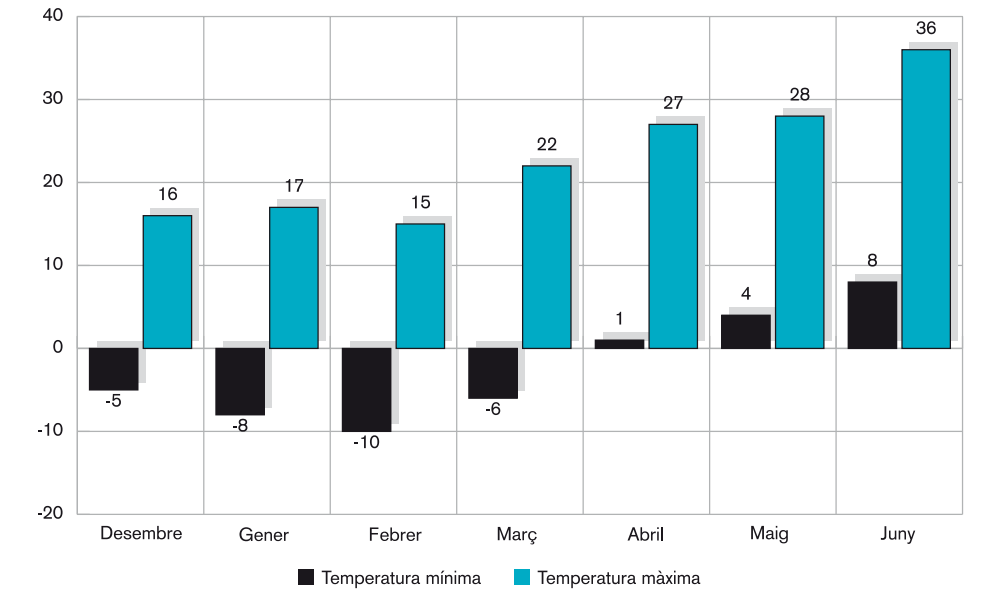
Precipitacions ►

Des del mes de desembre de 2004 fins al juny de 2005 ha plogut un total de 196,9 litres/ m2. Des del mes de desembre de 2004 fins al juny de 2005, el dia més fred va ser el dia 13 de febrer, amb una temperatura de -10°, i la temperatura màxima va ser el dia 28 de juny, amb 36° Durant els mesos de gener, febrer i març, degut a unes petites incidències a l'estació meteorològica, les dades recollides no van poder ser registrades en la seva totalitat, la bretolada va fer desequilibrar el funciona-

ment del termohigrògraf i arrancat el full de dades del tauler d'anuncis de la Barraca, on s'anotaven cada dia. La recollida de les dades és una feina purament altruista, sense cap mena de remuneració, que pretén informar els coponencs que els interessi, així com passar les dades al Servicio Meteorologico Nacional i informar dels fets més destacables als meteoròlegs de TVE i TV3, i en temporada d'estiu, s'informa al Cos d'Agents Rurals del Departament de Medi Ambient i Habitatge.

Temperatures	desembre	gener	febrer	març	abril	maig	juny
Màxima	(dia 12) 16°	(dia 21) 17°	(dia 13) 15°	(dia 31) 22°	(dia 29) 27°	(dia 24) 28°	(dia 28) 36°
Mínima	(dia 12) -5°	(dia 21) -8°	(dia 13) -10°	(dia 31) -6°	(dia 29) 1°	(dia 24) 4°	(dia 28) 8°

Precipitacions	desembre	gener	febrer	març	abril	maig	juny
Màxima	(dia 1) 20,5 l.	0	0	(dia 23) 7 l.	0	(dia 16) 23 l.	(dia 24) 15 l.
Mínima	55,9 l.	0	0	9,8 l.	0	43,8 l.	21,9 l.

Plantes silvestres de la nostra comarca

Glòria Fustero Vidal

Tota persona interessada en la recollida de les plantes, necessita tenir una guia o llibre on a part de trobar una gran varietat de plantes, hi diu la manera de com hem de recollir les plantes, fer infusions, maceracions, melmelades i d'altres apunts molt interessants. El més important en fer la recollida, és no extreure les arrels, portar sempre una tisora per tallar la part que es necessita, deixant la resta de planta perquè continuï el seu cicle; si necessiteu la part de l'arrel, millor comprar-la en botigues especialitzades o farmàcies.

Salvia

(Salvia Officinalis)

Descripció

Aquesta planta, també anomenada savia, selina o salima, pertany a la família de les laviades. És molt comú cultivar-la en els horts i jardins, on s'escull per plantar llocs protegits i solejats. Floreix el mes de maig i la recollida de les fulles és millor fer-la en dies molt secs, a ple sol, que és quan produeix els olis essencials; l'assecarem a l'ombra.

La paraula "salvia" prové del llatí "salvare", que vol dir "curar". Li atribueixen tantes virtuts que una sentència del segle XIII es va preguntar de què podria morir un home que té salvia a l'hort.

Virtuts

La salvia és estimulante i tònica, igual com el cafè, però no desvetlla; també és digestiva, diürètica, antiespasmòdica, antisèptica i antisudoral.

Melmelada de Baies de Saüc

Ingredients.

- Baies de saüc
- sucre
- 1 cullerada de suc de llimona.

Preparació. Rentem els fruits i els desgragem, els fem bullir una mica i els triturem amb la batidora i que passarem pel col·lador (xinès). Pesem el fruit que ens ha quedat i el posem amb una cassola junt amb la llimona i el sucre, que serà a gust de cadascú (entre set-cents i nou-cents grams per quilogram de fruit). Courem remenant de tant en tant. Comprovar la consistència; una vegada està feta, la posarem en pots de vidre ben tapats i farem bullir al bany maria uns 10 minuts.

Saüc

(Sabucus)

És un arbust de fulla caduca que pot arribar a tenir de 2 a 4 metres d'alçada. És molt comú als nostres voltants. A l'entrada de la primavera podem gaudir de les seves flors color blanc ibori, i al final de l'estiu gaudirem dels seus fruits morats, molt apreciats per fer melmelades.

Del saüc preferentment s'utilitzen les flors, la podem recollir a la primavera i l'assecarem a l'ombra en un lloc ventilat. Una vegada ben seques, les podem guardar en una bossa de paper o pot de vidre fosc, etiquetades amb el nom de la planta i la data de recollida. Les plantes conservades adequadament mantenen les virtuts de dos a tres anys.

Virtuts

La flor conté petites quantitats d'una essència de consistència mantegosa, tònica i resinosa, és sudorífic, depuratiu, diürètic i antiinflamatori.

Usos

En infusió per rentar els ulls, també si tenim grip o ens trobem constipats, junt amb altres plantes com la camamilla, flor de malva, fari-gola; i fent gàrgares combatrem les angines i la inflamació de les genives .

El Fruit

Al final del estiu, les flors s'han convertit amb uns fruits semblants al raïm, que una vegada madurs són de color morat i serveixen per fer melmelades; el fruit quan és verd és tòxic, millor no tocar-lo.

Nota: Part d'aquestes notes són estretes de llibres ja editats.

Els reconeixes?

Dibuixos d'Emili Salgado Prats

1

2

3

4

5

6

7

1. Jordi Bertran 2. Josep Pons 3. Ingrid Saumell 4. Francesc Solé 5. Ramon Guirart 6. Jesus Espinosa 7. Laura Tomàs

Telèfons d'interès

Ajuntament de Copons	93 809 00 00	copons@diba.es
Consultori Mèdic	93 809 01 50	
Assistent Social	93 809 01 50	
Àrea Sanitària Rural	93 805 38 18	
Associació Defensa Forestal	93 809 00 00	
Bombers (emergències)	112	
Ambulàncies i Emergències Mèdiques	061	
Mossos d'Esquadra (emergències trànsit)	088	
Mossos d'Esquadra (Igualada)	93 875 98 40	
Protecció Civil Igualada	93 803 12 34	
Repsol Butano	93 803 15 17	
Repsol Gas Avaries	901 12 12 12	
Fecsa	900 77 00 77	
Telefònica Avaries	1002	
Antena col·lectiva	616 52 23 13	
Oficina Correus	93 809 00 33	
Oficina Consorci Turisme Alta Anoia	93 868 03 66	
Escola	93 809 01 42	
Bàscula pública	93 809 00 00	
Bibliobús Montserrat	616 98 83 52	b.Montserrat@diba.es
Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria	93 809 00 93	
	655 81 39 52	
Tot Circ	93 809 00 81	info@totcirc.com
	686 83 72 25	
	646 29 45 72	
Cal Manset (Allotjament rural)	93 809 00 97	calmanset@altaanoia.info
El Refugi de Cal Saül	93 809 01 27	
Bar la Barraca	93 809 00 86	
Queviures Mas	93 809 00 02	
Fleca Lloró	93 809 00 75	
Brodats Sala Farré, SCP	93 809 00 27	
Escorxador Closa i Fills	93 809 00 36	
Construccions Succesors de Closa Serra, SCP	93 809 08 02	
Fusteria Josep Tomàs	93 809 00 93	
	655 81 39 52	

1
CEDIDA PER TERESA CLOTET

2
CEDIDA PER PEPETA PRATS PALOMAS

3
CEDIDA PER PEPETA PRATS PALOMAS

1. Treballadoress de la fàbrica de teixits, entre les quals hi ha les germanes Leonor i Quimeta Ferrer de Cal Poldo.
2. Aplec de dilluns de Pasqua a la Sala (Jorba).
~ Any 1940-1943.
3. Joves de Copons que treballaven a les mines de Sant Martí de Sesgueioles (hi anaven a peu o en bicicleta).
~ Any 1940-1950.